

**РЕГИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ – РСУО ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ
ЗА ОБЩИНИТЕ ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ, ГЪРМЕН И
ХАДЖИДИМОВО
ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.**

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: Община Гоце Делчев

ИЗГОТВИЛ: „П-Юнайтед“ ЕООД

/д-р Петър Петров/

2017 г.

Съдържание

1.	Въведение	5
1.1.	Териториален обхват.....	5
1.2.	Население на РСУО-Гоце Делчев	5
1.3.	Географска и социално-икономическа характеристика на региона	6
1.4.	Нормативно основание за изработване на Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово.....	8
1.5.	Обхват на регионалната програма за управление на отпадъците.....	9
1.6.	Основни цели и основни резултати, които се очакват от изпълнението на програмата	10
1.7.	Резултати от процедурата за екологична оценка на регионалната програма и от консултациите с обществеността при разработване на програмата	11
1.8.	Органи за разработване и одобрение на програмата	13
2.	Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците	14
3.	SWOT анализ	31
4.	Цели на Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев	34
4.1.	Стратегически и оперативни цели	34
4.2.	Алтернативи за постигане на целите	35
5.	План за действие с включени подпрограми с мерки за постигането им	37
5.1.	Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци в регион Гоце Делчев.....	38
5.2.	Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло	50
5.3.	Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целта за биоразградимите отпадъци.....	55
5.4.	Подпрограма с мерки за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци	62
5.5.	Подпрограма с мерки за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци.....	67
5.6.	Подпрограма с мерки за информационно осигуряване, подпомагащо вземането на информирани управленски решения, запазване и подобряване на административния капацитет на РСУО-Гоце Делчев.....	70
5.7.	Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците	73

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

6.	Координация с други регионални планове и програми	76
6.1.	Национални програмни документи	76
6.2.	Програмни документи на регионално и общинско ниво	80
7.	Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на регионалната програма за управление на отпадъците.....	82
7.1.	Наблюдение на изпълнението на регионалната програма за управление на отпадъците	82
7.2.	Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците ...	84
7.3.	Процедура за актуализация на програмата	85
8.	Приложения	87

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ЕС	Европейски съюз.
ЕК	Европейска комисия.
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие.
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси.
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация.
ЗООС	Закон за опазване на околната среда.
ЗУО	Закон за управление на отпадъците.
ЗУТ	Закон за устройство на територията.
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда.
ИУГ	Излезли от употреба гуми.
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства.
МОСВ	Министерство на околната среда и водите.
МРО	Масово разпространени отпадъци.
МС	Министерски съвет.
МФ	Министерство на финансите.
НПШОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци.
НПУО	Национален план за управление на отпадъците.
НСИ	Национален статистически институт.
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори.
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“.
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване.
ПОО	Предотвратяване образуването на отпадъци.
ПО	Предотвратяване на отпадъците.
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води.
РДО	Рамкова Директива за отпадъците.
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци.
РИОСВ	Регионална инспекция по опазване на околната среда и водите.
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците.
ТБО	Твърди битови отпадъци.

1. Въведение

Настоящата програма за управление на отпадъците се изготвя за Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) – Гоце Делчев, включващо общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово. РСУО-Гоце Делчев е учредено на 09.11.2010 г. Водеща Община в сдружението е Община Гоце Делчев.

1.1. Териториален обхват

Общините от РСУО-Гоце Делчев са разположени в Югозападна България. Общата площ на РСУО е 1032.1 km² (Таблица 1.1-1).

Таблица 1.1-1 Площ на РСУО-Гоце Делчев, km²

Община	Гоце Делчев	Гърмен	Хаджидимово	Общо
Площ	315.8	388.5	327.8	1032.1

1.2. Население на РСУО-Гоце Делчев

1.2.2. Настояща демографска ситуация

Като отправна точка са ползвани данните на НСИ от преброяванията и годишните доклади, които дават най-точна представа за броя на лицата, генериращи отпадъци на дадена територия. Съгласно ползваните данни от НСИ, общият брой на населението в РСУО-Гоце Делчев през 2016 г. е 54 449 души (Таблица 1.1-2).

Таблица 1.1-2 Население в РСУО-Гоце Делчев, 2016 г.

Община	Гоце Делчев	Гърмен	Хаджидимово	Общо
Население	30 197	14 847	9 405	54 449

Населението в община Гоце Делчев представлява 55.46 % от населението в региона. 61.44 % (18 552 души) живеят в града, а останалите 38.56 % (11 645 души) живеят в селата.

Населението в община Гърмен представлява 27.27 % от населението в региона. Общината е от селски тип, 100 % от населението живее в села.

Населението в община Хаджидимово представлява 17.27 % от населението в региона. 27 % от население (2 539 души) живеят в града, а останалите 73 % (6 866) живеят в селата.

Общо за РСУО-Гоце Делчев 21 091 души (или 38.74 %) живеят в градовете.

1.2.3. Демографска прогноза

По-долу (Таблица 1.1-3) е представена Прогноза за населението в регион Гоце Делчев (общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово) за периода 2017-2020 г. Прогнозата е предоставена от НСИ.

Таблица 1.1-3 Прогноза населението в регион Гоце Делчев до 2020 г.

Община	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Гоце Делчев	30 118	29 960	29 821	29 686
Гърмен	14 839	14 795	14 774	14 763
Хаджидимово	9 365	9 254	9 144	9 045
Общо за региона	54 322	54 009	53 739	53 494

Съгласно представената прогноза населението в проектния регион се очаква да намалява. В края на проектния период ще бъде с 1.5 % по-малко. Въпреки това община Гоце Делчев запазва относителния си дял от около 55 % от общото население в региона.

1.3. Географска и социално-икономическа характеристика на региона

Регион Гоце Делчев се намира в югозападната част от територията на Република България. Включва три общини – Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово. Трите общини принадлежат към област Благоевград (Фигура 1.3-1). Обградени са от общините Сандански, Разлог и Сатовча.

Фигура 1.3-1 Местоположение на РСУО-Гоце Делчев в област Благоевград

Районът се отличава с изключително разнообразие на релефа – високопланински, планински, полупланински, хълмист, котловинен.

Климатът е със силно изразено средиземноморско влияние по поречието на р. Места. Това определя подходящи условия за отглеждане на голям брой топлолюбиви средиземноморски растителни видове. Добри са условията за напояване и мелиорации в долините на реките. Почвените условия са благоприятни за отглеждане на тютюн, лозя, овощни насаждения, топлолюбиви култури, билки, гъби и др.

Особено характерни за региона са продължителните летни засушавания в низините. Валежите са под средните за страната и са неравномерно разпределени по сезони и месеци.

По-долу е представена характеристика на региона по общини:

Община Гоце Делчев

Община Гоце Делчев е разположена по поречието на река Места. Районът е предимно планински и заема по-голямата част от едноименната котловина, както и части от Югоизточен Пирин и Западни Родопи. Площта на общината възлиза на 315.8 km² и се включва в териториалния обхват на Благоевградска област, която от своя страна е част от Югозападния район за планиране. Административен център на общината е град Гоце Делчев. Община Гоце Делчев има общи граници с община Банско на север, община Гърмен на изток, община Хаджидимово на юг и община Сандански на запад.

В административно отношение общината е съставена от 1 град – гр. Гоце Делчев и 10 села, по-големи от които са Брезница, Корница и Лъжница.

Релефът на община Гоце Делчев се характеризира с голямо разнообразие – от високопланински до котловинен. Разположена е в Гоцеделчевската котловина в югоизточната част на Пирин и по тази причина градът попада в зоната на Преходносредиземноморската климатична област.

По данни на Община Гоце Делчев зелените площи за широко обществено ползване на територията на община Гоце Делчев са с площ 200 дка или 6.62 m² на жител.

Местната икономика е със специализация в леката промишленост (производство на мъжка и дамска конфекция, бельо, обувки), хранително-вкусовата промишленост и строителството. Южното разположение, средиземноморското климатично влияние и

наличието на естествен водоизточник благоприятстват развитието на растениевъдството. Туризмът в община Гоце Делчев е сравнително добре развит.

Община Гърмен

Община Гърмен се състои от 16 населени места. Площта ѝ е 388.5 km², а релефът е предимно планински и полупланински, който преминава в хълмист в югозападната част на общината.

Общината се намира на границата на умереноконтиненталния и преходно-средиземноморския климатичен пояс.

По данни на Община Гърмен зелените площи за широко обществено ползване на територията на община Гърмен са с площ 50 дка или 3.37 m² на жител.

Голяма част от местното население е заето в селското стопанство (52.6 %), от които в тютюнопроизводството 17.7 %, в индустрията са заети 42 % от трудовите ресурси в общината.

Община Хаджидимово

Площта на община Хаджидимово е 327.78 km². Град Хаджидимово е разположен в крайните южни предели на България с надморска височина 485 m, до границата с Гърция. В южна посока землището на града е предимно хълмисто, съставено от далечни предпланини на масивите Славянка, Щилка и Боздаг, но преобладаващата част от територията му е равнинна.

Лятото е горещо, а зимата е по-често суха и относително студена за тази географска ширина.

По данни на Община Хаджидимово зелените площи за широко обществено ползване на територията на община Хаджидимово са с площ 72 дка или 7.66 m² на жител.

В града има няколко фабрики за обувки, собственост на чуждестранни предприемачи.

1.4. Нормативно основание за изработване на Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово

Регионалната програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г. е изготвена на

основание чл. 52, ал. 6 и чл. 26, ал. 1, т. 7 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) (Обн. ДВ. бр. 53 от 13 Юли 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 13 от 7 Февруари 2017 г.).

ЗУО определя възможността на кметовете на две или повече общини, включени в регионална система за управление на отпадъците, да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай, че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

Настоящата програма ще подпомогне общините от РСУО-Гоце Делчев да обединят усилията си за съвместно изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и за намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци, както и за изграждане и ползване на общи съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци.

Чрез регионалната програма за управление на отпадъците общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово ще разпределят отговорностите за постигане на целите по управление на отпадъците и ще определят рамката за ефективно управление на общите съоръжения и инсталации за отпадъци.

С програмата се цели да се постигне намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорността на замърсителите и стимулиране на инвестициите в областта на управление на отпадъците.

1.5. Обхват на регионалната програма за управление на отпадъците

Обхватът и съдържанието на документа са в съответствие с „Методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите, както и структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци 2014-2020 г. В регионалната програма са включени дейностите, свързани с отпадъците, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми, които ръководство на РСУО-Гоце Делчев трябва да реши, за да се постигне екологосъобразното им управление. Разработването на програмата се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на регионално ниво.

В програмата са заложи цели, които РСУО-Гоце Делчев следва да постигне до 2020 г. при управлението на отпадъците. Направен е и анализ на съществуващото състояние в региона и са изведени възможностите за постигане на тези цели.

Предмет на регионалната програма за управление на отпадъците на територията на РСУО-Гоце Делчев са дейностите по управление на:

- Битови отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Специфични потоци отпадъци;
- Разделно събиране на рециклируеми отпадъци;
- Управление на биоразградими отпадъци;
- Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци.

Настоящата програма не разглежда дейностите по управление на:

- Производствени отпадъци;
- Опасни отпадъци.

Програмата включва 4 стратегически цели, съпътствани от 7 оперативни цели и 7 подпрограми. Разпределението на мерките и дейностите във времето и тяхното финансово осигуряване са отразени в план за действие към всяка една от подпрограмите.

1.6. Основни цели и основни резултати, които се очакват от изпълнението на програмата

Основната цел на регионалната програма е да допринесе за устойчивото развитие на РСУО-Гоце Делчев чрез реализиране на интегрирана система за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Целите, заложи в Регионалната програма за управление на отпадъците, кореспондират със ЗУО и НПУО 2014-2020 г. и ще подпомогнат общините от РСУО-Гоце Делчев в изпълнение на техните ангажименти по отношение управлението на отпадъците.

Стратегическите цели на програмата са:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.

Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Основните резултати, вследствие изпълнението на посочените цели са свързани с:

- Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци.
- Увеличаване количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.
- Екологосъобразно управление на отпадъците.
- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.
- Ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта на отпадъците.
- Укрепване на административния капацитет.
- Участие на обществеността.

1.7. Резултати от процедурата за екологична оценка на регионалната програма и от консултациите с обществеността при разработване на програмата

Във връзка с разработването на регионалната програмата за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г. са проведени консултации с обществеността.

Изискани са становища от следните институции и организации:

- РИОСВ-Благоевград;
- РЗИ-Благоевград;
- фирма „Булекопак“ АД;
- фирма „Ведамтеал“ ЕООД;
- фирма „БалБок инженеринг“;
- фирма „Астон сервиз“ ООД;

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

- фирма ЕТ „Руска Петрова-Екогруптранс“;
- Общинско предприятие „Чистота, озеленяване и благоустройство“.

Постъпили са становища по проекта на Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г. от следните институции и фирми:

- „БалБок инженеринг“ АД, изх. № ВА-92-ЮД/0225/21.03.2017 г.

В Приложение № 2 към настоящата програма е представена справка за проведените консултации и за мотивите за приетите и неприетите бележки и препоръки.

Също, като част от консултациите с обществеността по проекта на програмата, на 06.04.2017 г. от 11.00 ч. в сградата на Община Гоце Делчев е проведено и публично обсъждане по проекта на Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г.

В Приложение № 3 към настоящата програма са представени протокол и присъствен списък от проведеното публично обсъждане.

Чрез Решение № БД-09-ЕО/2017 г. на Директора на Регионална инспекция по околната среда и водите – Благоевград, той постановява да не се извършва екологична оценка на Регионалната програма за управление на отпадъците на територията на общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г.. Съгласно решението програмата няма вероятност да се окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда и човешкото здраве при спазване на следните условия:

1. Планове, програми, инвестиционни предложения и проекти и/или техните изменения, произтичащи от Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г., попадащи в обхвата на Приложение № 1 и № 2 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) или извън тях, и попадащи под разпоредбите на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, подлежат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитени зони, и могат да бъдат одобрени само след положително решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, разписани в решението/становището.

2. При планиране на дейности, които биха могли да доведат до увеличаване в значителна степен на антропогенния натиск върху повърхностните и подземните води, да се предвидят мерки за ограничаване на негативното им влияние върху качеството на водите. Да се направи анализ на степента на въздействие на предвидените дейности върху състоянието на водите, както и върху защитените зони по чл. 119а от Закона за водите.

3. Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г., да се съобрази с утвърдения ПУРН на „ЗБР“ за периода 2016-2021 г., приет с Решение № 1105/29.12.2016 г. на Министерски съвет. В ПУРН на „ЗБРП за „БУ“ (Приложение 4. Програма от мерки), с разработена програма от мерки, която следва да се вземе предвид при прилагането на Програмата.

4. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения и/или техните изменения, произтичащи от Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г. и засягащи водни тела в териториалния обхват на БД „ЗБР“ следва да бъдат оценявани за допустимост спрямо ПУРБ и ПУРН, съгласно разпоредбата на чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите и последните изменения и допълнения към него (ДВ, бр. 12/03.02.2017 г.)

1.8. Органи за разработване и одобрение на програмата

След вземане на решение от Общото Събрание на РСУО-Гоце Делчев за разработване на Регионална програма за управление на отпадъците (Протокол № 8/14.12.2016 г.), Председателят на РСУО определя административния подход за изготвянето ѝ – изготвяне от общинска администрация или от външен консултант чрез възлагане. Разработената програма се одобрява от Общото Събрание на РСУО-Гоце Делчев.

Дейността по изготвяне на Регионална програмата за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев е възложена на фирма „П-Юнайтед“ ЕООД въз основа на Договор № 33/10.02.2017 г. с Община Гоце Делчев, в качеството ѝ на водеща община в РСУО-Гоце Делчев.

2. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците

За целите на настоящата програма са изготвени анализи на текущото състояние при управление на отпадъците в регион Гоце Делчев. В тази точка са представени основните изводи и препоръки, формулирани в резултат от анализите. Подробна информация относно състоянието на управлението на отпадъците на територията на регион Гоце Делчев е представена в **Приложение № 1**.

Информацията за количествата и състава на отпадъците е от изключително голяма важност за вземане на правилни решения за управлението им и оразмеряването на системите, инсталациите и съоръженията за тяхното третиране.

Действащо законодателство и програмни документи

Законът за управление на отпадъците въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация.

ЗУО (чл. 31) поставя пред общините количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, като до 1 януари 2020 г. тяхното количество трябва да бъде най-малко 50 на сто от общото им тегло. Най-късно до края на 2020 г. трябва да се ограничи количеството на депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.

Във всяко РСУО целите по чл. 31 от ЗУО се изпълняват съвместно от всички общини в региона. Целите се разпределят между регионите по чл. 49, ал. 9 на ЗУО на базата на морфологичния състав на отпадъците, генерирани на територията на общините, във всеки от регионите и решението на РСУО за разпределение на задълженията между общините за изпълнение на целите. Конкретните цели за общините се определят с мотивирана заповед на изпълнителния директор на ИАОС и се оповестяват на интернет страницата на агенцията. Целите се актуализират на всеки пет години със Заповед на изпълнителния директор на ИАОС.

Подробно описание на задълженията на общините от РСУО, произтичащи от националната правна рамка е направено в **Приложение № 1**.

Община Гоце Делчев и община Гърмен са изпълнили изискванията на чл. 22 от ЗУО и са приели нормативна уредба за управление на отпадъците на местно ниво, отговаряща на изискванията на националното законодателство. Нейните разпоредби способстват за развитието на регионалната система и не съдържат норми, които ѝ противоречат. Община Хаджидимово не разполага с Общинска наредба за управление на отпадъците. В изпълнение на нейните ангажименти, произтичащи от ЗУО, следва да се разработи такава Наредба.

По отношение на произтичащите на национално ниво предизвикателства и цели пред общините, напредък на общините в регион Гоце Делчев може да се отчете в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване – населението от общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово е обхванато на 100 % от системата за организирано сметосъбиране на битови отпадъци. РСУО-Гоце Делчев разполага с Регионално депо, съответстващо на нормативните изисквания.

Направления, върху които следва да се работи за постигане на мерките, заложи в националните програмни документи, са: предотвратяване образуването на отпадъци, увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци, намаляване дела на депонираните биоразградими отпадъци.

Битови отпадъци

Източник на данни за битовите отпадъци са общинските администрации на общините от РСУО, в чийто функции е дейността по тяхното управление, както и ИАОС.

Норма на натрупване

Нормата на натрупване за региона показва относително постоянни стойности през годините. По-висока е нормата на натрупване в община Гоце Делчев, в сравнение с общините Гърмен и Хаджидимово.

Нормата на натрупване за населени места с население 25-50 хил. жители е 334.9 kg/жител/година. Предвид броя на населението в община Гоце Делчев, общината се доближава до средната стойност за страната за подобен тип населено място.

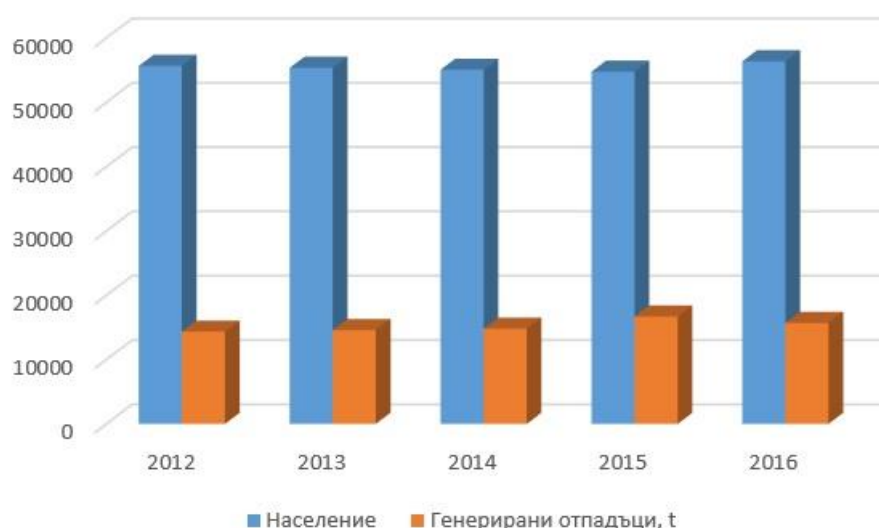
Нормата на натрупване за населени места с население 3-25 хил. жители е 295.5 kg/жител/година. Предвид броя на населението в общините Гърмен и Хаджидимово, те също се доближават до средната стойност за страната за подобен тип населено място.

Наличието на сходство с тенденциите в страната показва, че в регион Гоце Делчев действат обичайните фактори, свързани с генерирането на битови отпадъци.

Генерирани битови отпадъци:

Общото количество на генерираните битови отпадъци в регион Гоце Делчев е относително постоянно през периода 2012-2016 г. Изключение правят 2015 и 2016 г., когато се забелязва покачване в количеството генерирани отпадъци. Ясно се откроява по-големият дял на община Гоце Делчев в общото количество генерирани битови отпадъци в региона. Дяловете на общините Гърмен и Хаджидимово са приблизително равни. Подробна справка за количествата генерирани битови отпадъци от територията на региона по общини и общо за региона през последните пет години (2012-2016 г.) е представена в **Приложение № 1**.

На следващата **Фигура 2.1-1** е представено количеството генерирани отпадъци за последните няколко години и броят на населението.

Фигура 2.1-1 Генерирани отпадъци (t) и брой население по години, регион Гоце Делчев

Разделно събиране на отпадъци от опаковки:

От 2014 г. общините Гърмен и Хаджидимово имат сключен Договор за сътрудничество с фирма „Булекопак“ АД с предмет на дейност организиране на територията на общините на система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, сортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, образувани от домакинствата, административните, социалните и обществени сгради, училищата, заведенията за обществено хранене и търговските обекти. Отпадъците се транспортират за последващо третиране до сепарираща инсталация в гр. Благоевград.

През 2014 и 2015 г. Община Гоце Делчев е имала договорни отношения с фирма „Екобулпак“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На този етап община Гоце Делчев няма изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Предстои сключване на договор с фирма „Булекопак“ АД.

Разделно събраните отпадъци в регион Гоце Делчев чрез системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на организациите по оползотворяване са в много малки количества. През периода 2014-2015 г. делът им в общото измерено количество от хартия, метали, пластмаси и стъкло варира от 0,55 % до 1,46 %.

В **Приложение № 1** е представена подробна информация за количествата разделно събрани отпадъци от опаковки от територията на региона по години.

Опасни отпадъци от бита:

Общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово имат сключени договори с фирма „Ведаметал“ ЕООД. Площадката се намира в гр. Гоце Делчев, област Благоевград, община Гоце Делчев, УПИ VII, кв. 281, площ 3 323 m². На площадката се предават следните видове отпадъци – ИУМПС, ИУГ, ИУЕЕО, НУБА.

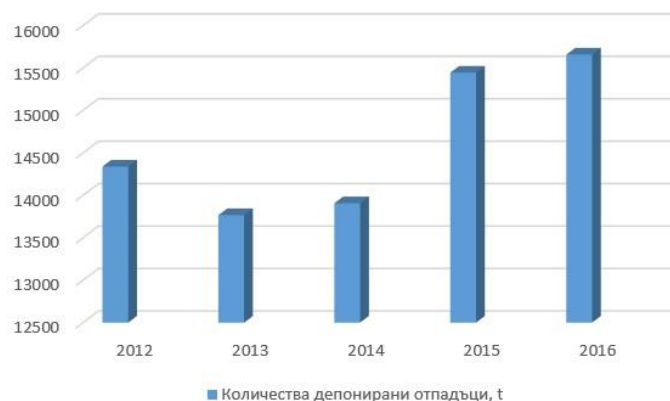
Община Гоце Делчев организира и кампания за разделно събиране на опасни битови отпадъци и предаването им за последващо третиране, посредством сключен договор с фирма „БалБок инженеринг“ АД.

В **Приложение № 1** е представена информация за количествата разделно събрани отпадъци, в т.ч. хартия и картон, стъкло, метали, пластмаси, едрогабаритни, дървесни, текстилни, биоразградими, опаковки, ИУЕЕО, НУБА, ИУГ и др. и предадени в съоръжения за третиране на отпадъци.

Обезвредени битови отпадъци:

В същото **Приложение № 1** са представени и количествата обезвредени битови отпадъци по години (**Фигура 2.1-2**).

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

Фигура 2.1-2 *Количество депонирани битови отпадъци (t) по години, регион Гоце Делчев*

Количеството на депонираните битови отпадъци през разглеждания период е колебливо, като през последните 2 години в регион Гоце Делчев се забелязва нарастване. В сравнение със страната, тенденциите са сходни. Изключение прави 2014 г., когато в региона има спад в количеството депонирани отпадъци, спрямо предходната година, за разлика от резултатите за страната, където се наблюдава нарастване. През 2015 г. пък в страната има спад в количеството депонирани отпадъци, докато в регион Гоце Делчев този дял нараства. Продължава да нараства и през 2016 г.

Това се дължи на факта, че в регион Гоце Делчев към момента не е въведена в експлоатация инсталация за предварително третиране на отпадъците преди депониране.

В същото време регион Гоце Делчев се характеризира с по-ниски количества депонирани битови отпадъци на жител в сравнение със стойностите за страната. През разглеждания период този показател е относително постоянен, със слаб ръст през 2014 и 2015 г.

Всички населени места от регион Гоце Делчев са обхванати от организирана система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.

Морфологичен състав на отпадъците:

В следващите **Таблицы 2.1-1, 2.1-2, 2.1-3 и 2.1-4** е представен съставът на битовите отпадъци, генерирани на територията на РСУО-Гоце Делчев (поотделно за всяка община и общо за региона). Данните са резултат от проведен морфологичен анализ за 2014 г..

Таблица 2.1-1 *Морфологичен състав на образуваните отпадъци в община Гоце Делчев, %, 2014 г.*

Отпадъци	Община Гоце Делчев

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

	Град	Села	Общо за общината
Хранителни	25,24	9,37	19,52
Хартия и картон	12,59	10,06	11,68
Пластмаса	17,27	20,62	18,48
Текстил	3,96	6,84	5,00
Гума	0,03	0,77	0,30
Кожа	0,05	0,22	0,11
Градински	10,29	12,70	11,16
Дървесни	2,13	3,06	2,47
Стъкло	6,15	4,98	5,73
Инертни	15,66	22,32	18,06
Метали	2,84	3,34	3,02
Опасни	3,77	5,73	4,48
Общо	100,00	100,00	100,00

Таблица 2.1-2 Морфологичен състав на образуваните отпадъци в община Гърмен, %, 2014 г.

Отпадъци	Община Гърмен
Хранителни	7,73
Хартия и картон	15,11
Пластмаса	13,72
Текстил	6,08
Гума	0,04
Кожа	0,05
Градински	21,95
Дървесни	4,45
Стъкло	4,87
Инертни	21,65
Метали	1,45
Опасни	2,92
Общо	100,00

Таблица 2.1-3 Морфологичен състав на образуваните отпадъци в община Хаджидимово, %, 2014 г.

Отпадъци	Община Хаджидимово
Хранителни	6,05
Хартия и картон	9,50
Пластмаса	21,48
Текстил	14,54
Гума	3,33
Кожа	0,05
Градински	14,13
Дървесни	3,20
Стъкло	4,93
Инертни	20,21
Метали	1,87
Опасни	0,71
Общо	100,00

Таблица 2.1-4 Морфологичен състав на генерираните отпадъци на територията на
РСУО-Гоце Делчев, 2014 г.

Отпадъци	Тона, общо за РСУО	% от общото количество отпадъци за РСУО	Дял на община Гоце Делчев, %	Дял на община Гърмен, %	Дял на община Хаджидимово, %
Хранителни	2209,11	15,53	13,34	1,29	0,91
Хартия и картон	1695,71	11,92	7,98	2,52	1,42
Пластмаса	2578,51	18,13	12,63	2,29	3,22
Текстил	939,66	6,61	3,42	1,01	2,18
Гума	100,97	0,71	0,20	0,01	0,50
Кожа	12,66	0,09	0,07	0,01	0,01
Градински	1905,86	13,40	7,63	3,66	2,12
Дървесни	413,51	2,91	1,69	0,74	0,48
Стъкло	777,37	5,47	3,92	0,81	0,74
Инертни	2699,01	18,98	12,34	3,61	3,03
Метали	368,19	2,59	2,07	0,24	0,28
Опасни	519,69	3,65	3,06	0,49	0,11
Общо	14 220,27	100,00	68,34	16,66	15,00

Видно от Таблица 2.1-4 в регион Гоце Делчев най-висок е дялът на „инертните“ отпадъци – 18,98 %, следвани от „пластмаса“ – 18,13 %, и „хранителни“ 15.53 %. Най-голям принос в общия поток на генерираните отпадъци има община Гоце Делчев – 68,34 %. Дялът на общините Гърмен и Хаджидимово е сходен, съответно – 16,66 % и 15.00 %.

Степен на изпълнение на целите, съгласно ЗУО:

Съгласно Заповед № 225/29.06.2017 г.на Изпълнителния Директор на ИАОС, общините от РСУО-Гоце Делчев не са изпълнили целта по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО за 2015 г. Общините от РСУО-Гоце Делчев са постигнали следните степени на рециклиране:

Община Гоце Делчев: 3 %.

Община Гърмен: 8 %.

Община Хаджидимово: 4 %.

Целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци към 2015 г. не се постигат на ниво регион. Тъй като на територията на РСУО-Гоце Делчев няма изградена компостираща инсталация, генерираните зелени отпадъци остават неоползотворени. Към момента мерките, които

се реализират с цел оползотворяване на биоразградими отпадъци, са свързани единствено с разделното събиране и рециклиране на отпадъци от хартия и картон.

С оглед достигане на нормативните цели за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци до 2020 г. следва РСУО-Гоце Делчев да предприеме мерки за оползотворяване на биоразградимите отпадъци.

Строителни отпадъци

Управлението на строителните отпадъци на територията на регион Гоце Делчев се извършва съгласно чл. 10 и чл. 11 от Закона за управление на отпадъците.

Клетка № 3 на РДНО, находящо се в м. „Мокра поляна“, с. Добротино, община Гоце Делчев, е предназначена за депониране на строителни инертни отпадъци.

Строителни отпадъци се приемат от жителите на общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово, генерирани от текущи ремонти, като същите следва да са надробени.

Към момента няма количествени данни за приетите в Клетка № 3 на РДНО строителни отпадъци. Необходимо е да се подобри отчетността на приетите строителни отпадъци.

Инфраструктура за битови отпадъци

В **Приложение № 1** е направено подробно описание на обезпечеността на регион Гоце Делчев с инфраструктура за битовите отпадъци. По-долу са представени основните изводи от извършения анализ.

Осигурените съдове и транспортни средства за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци са достатъчни за осигуряване на качествени услуги. До 2020 г. ще е необходима само текуща подмяна на амортизирани и повредени съдове в малък обем.

Клетка № 3 на РДНО, находящо се в м. „Мокра поляна“, с. Добротино, община Гоце Делчев, е предназначена за депониране на строителни инертни отпадъци. Капацитетът на клетката е достатъчен за осигуряване на нуждите на региона в средносрочен период (2022 г.). Необходимо е да се подобри отчетността на постъпилите на РДНО строителни отпадъци, предвид че към момента няма количествени данни за тях.

Съдове и техника за разделно събиране на битови отпадъци са осигурени за потока на отпадъците от опаковки от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали чрез

договори с организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки (за община Гоце Делчев предстои сключване на такъв договор).

На територията на община Гоце Делчев има площадка за изкупуване на черни и цветни метали.

На територията на община Гоце Делчев има площадка, на която се предават следните видове отпадъци – ИУМПС, ИУГ, ИУЕЕО, НУБА, Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак.

На територията на община Гоце Делчев има склад за съхранение на пестициди в с. Баничан, който е в лошо състояние.

Регионът не е достатъчно добре обезпечен откъм инфраструктура, за да посрещне изискванията на нормативната уредба по управление на отпадъците.

Необходима ключова стъпка е изпълнението на проекти за изграждане на инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци и инсталация за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци.

Информация за замърсени в миналото площадки

На територията на община Гоце Делчев е рекултивирано старо общинско сметище, намиращо се успоредно до съществуващото РДНО.

Предстои закриване и рекултивация на Клетка № 1 от Регионалното депо за неопасни отпадъци.

Към момента на територията на регион Гоце Делчев не се експлоатират нерегламентирани сметища.

Институционален капацитет в сферата на отпадъците

Съгласно чл. 24, ал. 5 от ЗУО, Регионалното сдружение възниква от датата на неговото първо общо събрание, протоколът от което се изпраща на Министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. РСУО-Гоце Делчев е учредено на 09.11.2010 г.

РСУО-Гоце Делчев включва общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово. За председател на сдружението е определен кметът на Община Гоце Делчев.

Предстои определяне на собственото финансово участие за съфинансиране на надграждането на елементите на РСУО-Гоце Делчев

Членовете на сдружението запазват оперативната си самостоятелност за решаване управлението на отпадъците на ниво община, без тази собствена политика да нарушава целите на Регионалното сдружение.

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

Към момента не е създадена подходяща организация за събиране, систематизиране, съхраняване, обмен и достъп до информация за дейностите в обхвата на РСУО.

Към момента не е създадена единна информационна система на РСУО, която да обхваща и стандартизира целия процес по управление на отпадъците в регионалната система.

С цел оптимизиране на организацията и координацията между общините членки, се препоръчва създаване на единна информационна система, както и подходяща организация за събиране и съхраняване на информацията, свързана с дейностите в обхвата на РСУО.

За изпълнението на изискванията на Закона за управление на отпадъците, поднормативните му актове и националните стратегически документи, в настоящата програма са разписани основните цели на сдружението, както и реализирането на общинските отговорности на ниво община.

Информирание на обществеността по въпросите на регионалната система за управление на отпадъците

Методите на информиране са разгледани в **Приложение № 1**. По време на програмния период трябва да се наблегне на провеждането на повече информационни кампании, отразяване на решения от заседания на Общото събрание на РСУО в местните медии в региона.

Прогноза за образуваните отпадъци

Прогнозата за образуваните битови отпадъци в регион Гоце Делчев за периода 2017-2020 г. е изготвена въз основа на два компонента – демографска прогноза за периода 2017-2020 г. и прогноза за нормата на натрупване на отпадъци.

Демографска пргноза за периода 2017-2020 г.

Демографската пргноза за периода 2017-2020 г. е представена в т. 1.2.3 „Демографска прогноза“ от настоящата програма. Прогнозата е предоставена от НСИ.

Община	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Гоце Делчев	30 118	29 960	29 821	29 686
Гърмен	14 839	14 795	14 774	14 763
Хаджидимово	9 365	9 254	9 144	9 045
Общо за региона	54 322	54 009	53 739	53 494

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

Съгласно представената прогноза населението в проектния регион се очаква да намалява. В края на проектния период ще бъде с 1.5 % по-малко. Въпреки това община Гоце Делчев запазва относителния си дял от около 55 % от общото население в региона.

Прогноза за нормата на натрупване за периода на действие на РПУО 2014-2020 г.

Прогнозата е представена в **Таблица 2.1-5**.

Таблица 2.1-5 *Прогноза за нормата на натрупване в РСУО-Гоце Делчев до 2020 г.,
kg/ж/г.*

Община	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Гоце Делчев	350,22	352,32	354,43	357,56
Гърмен	207	209	210	211
Хаджидимово	227	228	229	231

Прогноза за количествата генерирани отпадъци в регион Гоце Делчев за периода на действие на РПУО 2014-2020 г.

Прогнозата за количеството генерирани отпадъци е представена в **Таблица 2.1-6**.

Таблица 2.1-6 *Прогноза за количествата генерирани отпадъци
в РСУО-Гоце Делчев до 2020 г., t*

Община	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Гоце Делчев	10 548	10 555	10 569	10 585
Гърмен	3 078	3 087	3 101	3 117
Хаджидимово	2 121	2109	2 096	2 086
Общо за региона	15 747	15 751	15 766	15 788

Прогноза за количествата отпадъци в регион Гоце Делчев за периода на действие на РПУО 2014-2020 г., съгласно морфологичния състав на отпадъците

За целта на тази прогноза са използвани данни от изготвения морфологичен анализ на битовите отпадъци от трите общини в регион Гоце Делчев (2014 г.).

Прогнозирането на количествата отпадъци, съгласно техния морфологичен състав се основава на хипотезата, че морфологичният състав остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Резултатите са представени в следващите **Таблица 2.1-7, Таблица 2.1-8 и Таблица 2.1-9**.

Таблица 2.1-7 Прогноза за генерираните битови отпадъци по морфологичен състав в
община Гоце Делчев до 2020 г., t

№	Година	Мер. ед.	Община Гоце Делчев				
			2016	2017	2018	2019	2020
1.	Битови отпадъци общо	t/год	10 512	10 548	10 555	10 569	10 585
2.	Население	бр.	30 197,00	30 118,00	29 960,00	29 821,00	29 686,00
3.	Норма на натрупване	kg/жител/година	348,13	350,22	352,32	354,43	356,56
4.	Морфологичен състав на отпадъците						
5.	Хартия и картон	%	11,68	11,68	11,68	11,68	11,68
6.	Пластмаса	%	18,48	18,48	18,48	18,48	18,48
7.	Стъкло	%	5,73	5,73	5,73	5,73	5,73
8.	Метал	%	3,02	3,02	3,02	3,02	3,02
9.	Дърво	%	2,47	2,47	2,47	2,47	2,47
10.	Композитни	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	Гума	%	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
12.	Текстил и кожа	%	5,11	5,11	5,11	5,11	5,11
13.	Опасни домакински отпадъци	%	4,48	4,48	4,48	4,48	4,48
14.	Инертни отпадъци	%	18,06	18,06	18,06	18,06	18,06
15.	Други	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Биоразградими отпадъци*	%	33,15	33,15	33,15	33,15	33,15
17.	зелени отпадъци	%	11,16	11,16	11,16	11,16	11,16
18.	Хартия и картон	t/год	1 227,94	1 232,08	1 232,97	1 234,61	1 236,39
19.	Пластмаса	t/год	1 942,17	1 948,71	1 950,12	1 952,72	1 955,54
20.	Стъкло	t/год	602,23	604,26	604,69	605,50	606,38
21.	Метал	t/год	317,93	319,00	319,23	319,65	320,12
22.	Дърво	t/год	259,55	260,42	260,61	260,96	261,33
23.	Гума	t/год	31,43	31,53	31,55	31,60	31,64
24.	Текстил и кожа	t/год	536,68	538,49	538,88	539,60	540,38
25.	Опасни домакински отпадъци	t/год	470,99	472,58	472,92	473,55	474,24
26.	Инертни отпадъци	t/год	1 898,48	1 904,88	1 906,25	1 908,80	1 911,56
27.	Биоразградими отпадъци	t/год	3 484,55	3 496,28	3 498,81	3 503,47	3 508,54
28.	зелени отпадъци	t/год	1 173,04	1 176,99	1 177,84	1 179,41	1 181,11
29.	Други	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Домашно компостиране	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.	Разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци (общо)	t/год	0,00	0,00	0,00	113,13	1 132,71

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

№	Година	Мер. ед.	Община Гоце Делчев				
			2016	2017	2018	2019	2020
31.1	Разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци от паркове и градини	t/год	0,00	0,00	0,00	41,00	410,00
31.2	Разделно събрани градински и дървесни отпадъци от домакинствата	t/год	0,00	0,00	0,00	72,13	722,71
31.3	Разделно събрани хранителни отпадъци	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Таблица 2.1-8 Прогноза за генерираните битови отпадъци по морфологичен състав в община Гърмен до 2020 г., t

№	Година	Мер. ед.	Община Гърмен				
			2016	2017	2018	2019	2020
1.	Битови отпадъци общо	t/год	3 061	3 078	3 087	3 101	3 117
2.	население	бр.	14 847	14 839	14 795	14 774	14 763
3.	норма на натрупване	kg/жител/година	206	207	209	210	211
4.	Морфологичен състав на отпадъците						
5.	Хартия и картон	%	15,11	15,11	15,11	15,11	15,11
6.	Пластмаса	%	13,72	13,72	13,72	13,72	13,72
7.	Стъкло	%	4,87	4,87	4,87	4,87	4,87
8.	Метал	%	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
9.	Дърво	%	4,45	4,45	4,45	4,45	4,45
10.	Композитни	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	Гума	%	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
12.	Текстил и кожа	%	6,12	6,12	6,12	6,12	6,12
13.	Опасни домакински отпадъци	%	2,92	2,92	2,92	2,92	2,92
14.	Инертни отпадъци	%	21,65	21,65	21,65	21,65	21,65
15.	Други	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Биоразградими отпадъци*	%	34,13	34,13	34,13	34,13	34,13
17.	зелени отпадъци	%	21,95	21,95	21,95	21,95	21,95
18.	Хартия и картон	t/год	462,41	464,94	466,34	468,47	470,93
19.	Пластмаса	t/год	419,96	422,25	423,52	425,46	427,69
20.	Стъкло	t/год	149,16	149,97	150,42	151,11	151,90
21.	Метал	t/год	44,37	44,62	44,75	44,95	45,19
22.	Дърво	t/год	136,18	136,92	137,33	137,96	138,68
23.	Гума	t/год	1,13	1,14	1,14	1,15	1,16

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

№	Година	Мер. ед.	Община Гърмен				
			2016	2017	2018	2019	2020
24.	Текстил и кожа	t/год	187,36	188,38	188,95	189,81	190,81
25.	Опасни домакински отпадъци	t/год	89,29	89,78	90,05	90,46	90,93
26.	Инертни отпадъци	t/год	662,62	666,24	668,25	671,30	674,83
27.	Биоразградими отпадъци	t/год	1 044,74	1 050,44	1 053,61	1 058,43	1 063,98
28.	зелени отпадъци	t/год	671,96	675,62	677,66	680,76	684,34
29.	Други	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Домашно компостиране	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.	Разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци (общо)	t/год	0,00	0,00	0,00	60,36	607,01
31.1	Разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци от паркове и градини	t/год	0,00	0,00	0,00	10,30	103,00
31.2	Разделно събрани градински и дървесни отпадъци от домакинствата	t/год	0,00	0,00	0,00	50,06	504,01
31.3	Разделно събрани хранителни отпадъци	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Таблица 2.1-9 Прогноза за генерираните битови отпадъци по морфологичен състав в община Хаджидимово до 2020 г., t

№	Година	Мер. ед.	Община Хаджидимово				
			2016	2017	2018	2019	2020
1.	Битови отпадъци общо	t/год	2 118	2 121	2 109	2 096	2 086
2.	население	бр.	9 405	9 365	9 254	9 144	9 045
3.	норма на натрупване	kg/жител/година	225	227	228	229	231
4.	Морфологичен състав на отпадъците						
5.	Хартия и картон	%	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50
6.	Пластмаса	%	21,48	21,48	21,48	21,48	21,48
7.	Стъкло	%	4,93	4,93	4,93	4,93	4,93
8.	Метал	%	1,87	1,87	1,87	1,87	1,87
9.	Дърво	%	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20
10.	Композитни	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	Гума	%	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33
12.	Текстил и кожа	%	14,59	14,59	14,59	14,59	14,59
13.	Опасни домакински отпадъци	%	0,71	0,71	0,71	0,71	0,71

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

№	Година	Мер. ед.	Община Хаджидимово				
			2016	2017	2018	2019	2020
14.	Инертни отпадъци	%	20,21	20,21	20,21	20,21	20,21
15.	Други	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Биоразградими отпадъци	%	23,37	23,37	23,37	23,37	23,37
17.	зелени отпадъци	%	14,13	14,13	14,13	14,13	14,13
18.	Хартия и картон	t/год	201,20	201,55	200,35	199,16	198,19
19.	Пластмаса	t/год	454,80	455,59	452,89	450,19	447,99
20.	Стъкло	t/год	104,45	104,63	104,01	103,39	102,88
21.	Метал	t/год	39,66	39,73	39,49	39,25	39,06
22.	Дърво	t/год	67,70	67,81	67,41	67,01	66,68
23.	Гума	t/год	70,55	70,67	70,25	69,83	69,49
24.	Текстил и кожа	t/год	309,00	309,53	307,70	305,86	304,37
25.	Опасни домакински отпадъци	t/год	15,05	15,08	14,99	14,90	14,82
26.	Инертни отпадъци	t/год	428,05	428,78	426,24	423,70	421,63
27.	Биоразградими отпадъци	t/год	495,02	495,87	492,93	490,00	487,60
28.	зелени отпадъци	t/год	299,21	299,73	297,95	296,18	294,73
29.	Други	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Домашно компостиране	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.	Разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци (общо)	t/год	0,00	0,00	0,00	29,74	296,19
31.1	Разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци от паркове и градини	t/год	0,00	0,00	0,00	14,40	144,00
31.2	Разделно събрани градински и дървесни отпадъци от домакинствата	t/год	0,00	0,00	0,00	15,34	152,19
31.3	Разделно събрани хранителни отпадъци	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

32.	Предадени на оползотворяване/обезвреждане битови отпадъци	t/год	15 691,21	15 746,97	15 751,31	15 766,93	15 788,24
32.1	Разделно събрани отпадъци, предадени за компостиране	t/год	0,00	0,00	0,00	203,23	2 035,91
32.2	Разделно събрани от ОпО отпадъци от опаковки, предадени за рециклиране	t/год	33,14	17,11	1 725,09	1 757,95	1 760,24

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

32.3	Разделно събрани отпадъци от пунктове за вторични суровини	t/год	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.4	Смесени битови отпадъци, предадени за предварително третиране, от които:	t/год	0,00	0,00	0,00	1 380,57	11 992,08
32.5	Сепарирани рециклируеми материали	t/год	0,00	0,00	0,00	151,79	1 519,83
32.6	Сепарирани горими материали за оползотворяване	t/год	0,00	0,00	0,00	470,50	3 471,13
32.7	Загуби в резултат на третиране	t/год	0,00	0,00	0,00	176,06	1 538,25
33.	Битови отпадъци - общо за депониране	t/год	15 658,07	15 729,86	14 026,22	13 007,39	5 462,87

Основни изводи и препоръки

➤ Нормата на натрупване за региона показва относително постоянни стойности през годините. Наличието на сходство с тенденциите в страната показва, че в регион Гоце Делчев действат обичайните фактори, свързани с генерирането на битови отпадъци.

➤ Клетка № 3 на РДНО, находящо се в м. „Мокра поляна“, с. Добротино, община Гоце Делчев, е предназначена за депониране на строителни инертни отпадъци. Капацитетът на клетката е достатъчен за осигуряване на нуждите на региона в средносрочен период (2022 г.). Необходимо е да се подобри отчетността на постъпилите на РДНО строителни отпадъци, предвид че към момента няма количествени данни за тях.

➤ Осигурените съдове и транспортни средства за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци са достатъчни за осигуряване на качествени услуги. До 2020 г. ще е необходима само текуща подмяна на амортизирани и повредени съдове в малък обем.

➤ Съдове и техника за разделно събиране на битови отпадъци са осигурени за потока на отпадъците от опаковки от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали чрез договори с организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки (за община Гоце Делчев предстои сключване на такъв договор).

➤ На територията на община Гоце Делчев има площадка за изкупуване на черни и цветни метали.

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

- На територията на община Гоце Делчев има площадка, на която се предават следните видове отпадъци – ИУМПС, ИУГ, ИУЕЕО, НУБА, Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак.
- На територията на община Гоце Делчев има склад за съхранение на пестициди в с. Баничан, който е в лошо състояние.
- Регионът не е достатъчно добре обезпечен откъм инфраструктура, за да посрещне изискванията на нормативната уредба по управление на отпадъците.
- Необходима ключова стъпка е изпълнението на проекти за изграждане на инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци и инсталация за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци.

3. SWOT анализ

За определяне целите на Регионалната програма за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово 2014-2020 г. е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия за управление на отпадъците. **SWOT анализът** изхожда от идеята за разделянето на региона от средата, в която той функционира. Регионът се разглежда откъм неговите „силни страни“ и „слаби страни“ по отношение политиката за управление на отпадъците. Средата, в която функционира регионът, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Силните страни представляват ресурс, умение или друго преимущество, което притежава РСУО в сферата на отпадъците. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват РСУО към постигане целите по управление на отпадъците, заложен в нормативната рамка.

Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които РСУО се възползва или би могло да се възползва.

Заплахите са най-неблагоприятните елементи на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото състояние по отношение управлението на отпадъците.

Вътрешни фактори
Силни страни
• Приета нормативна уредба за управление на отпадъците на местно ниво в общините Гоце Делчев и Гърмен.   • Нормата на натрупване е близка до средните стойности за страната.   • Въведен е регионален принцип на управление на отпадъците.   • Разработване на Регионална програма за управление на отпадъците с цел решаване на съществуващи проблеми и фокусиране върху бъдещи действия за управление на отпадъците;   • 100 % обхващане на населението от региона от система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване;   • На територията на региона има РДНО, съответстващо на нормативните изисквания, вкл. с обособена клетка за строителни отпадъци.   • На територията на региона няма нерегламентирани сметища.   • Въведена е система за разделно събиране на рециклируеми отпадъци;   • Общините от региона имат сключени договори с лицензирани фирми за управление на специфични потоци отпадъци: излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори и др.;
Слаби страни
• В община Хаджидимово не е приета нормативна уредба за управление на отпадъците на местно ниво.   • Недостатъчно високо ниво на рециклиране и оползотворяване на МРО.   • Зелените отпадъци от общинските територии не се събират разделно, а се депонират, съвместно със смесено събраните битови отпадъци.   • В региона няма ПСОВ.   • Няма реализирани проекти за минимизиране на биоразградимите битови

Лостове
на
развитие

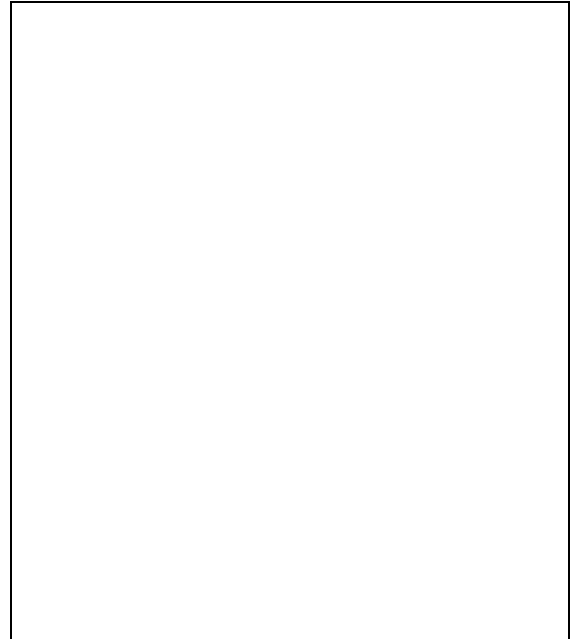
Проблеми

Външни фактори
Възможности
• Провеждане на информационни кампании за повишаване на осведомеността на населението в региона за дейността на РСУО по отношение на управлението на отпадъците;   • Навлизане на частния сектор и публично-частни партньорства в дейността по управление на отпадъците;   • Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците;   • Приемане на местна наредба в община Хаджидимово в съответствие с нормативната уредба по управление на отпадъците;   • Провеждане на кампании, свързани с местни инициативи;   • Достигане на целите, заложи в ЗУО, по отношение управлението на отпадъците;   • Закриване и рекултивация на Клетка № 1 на РДНО;   • Проектиране и изграждане на инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци;
Заплахи
• Неизпълнение на нормативните задължения на общините от РСУО по отношение управлението на отпадъците и последващи санкции;   • Промени в законодателната рамка.

отпадъци чрез фамилно компостиране в компостери;

- Високо ниво на депониране на различни видове отпадъци.
- Към момента липсват количествени данни за строителните отпадъци, приети в Клетка № 3 на РДНО.
- Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци.
- Липса на единна информационна система на РСУО, която да обхваща и стандартизира целия процес по управление на отпадъците в регионалната система.
- Все още не е определено собственото финансово участие за съфинансиране надграждането на РСУО-Гоце Делчев.

Изключително важно е да се използват силните страни на региона, така че да не се пропуснат наличните възможности.

С цел да се намалят заплахите, трябва да се премахнат слабите страни. Възможностите са предпоставка за неутрализиране на слабите страни. Силните страни също могат да се използват, така че да се намалят заплахите.

4. Цели на Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев

4.1. Стратегически и оперативни цели

При определянето и приоритизирането на целите, заложените в Регионалната програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев, са спазени основните принципи за управление на отпадъците, регламентирани в Р България, в съответствие с общата европейска и национална политика в тази област. Основните принципи, на които се основава програмата са:

- Устойчиво развитие;
- Принцип на предотвратяването;
- Принцип на самодостатъчност и близост при управление на отпадъците;
- Йерархия при управление на отпадъците;
- Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи;
- Пълна отговорност на замърсителите;
- Интегрирано управление на отпадъците.

Изготвеният SWOT анализ, както и заложените стратегически цели в НПУО 2014-2020 г. са основа за формулирането на стратегическите и оперативни цели при управлението на отпадъците в регион Гоце Делчев:

• **Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.**

✓ **Оперативна цел 1:** Предотвратяване образуването на отпадъци и насърчаване на повторното им използване.

• **Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.**

✓ **Оперативна цел 1:** Достигане количествените цели и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници.

- ✓ **Оперативна цел 2:** Достигане на целта за биоразградимите отпадъци.
- ✓ **Оперативна цел 3:** Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.
- ✓ **Оперативна цел 4:** Намаляване на риска за околната среда от депото за отпадъци.
- **Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.**
  - ✓ **Оперативна цел 1:** Подобряване на административния капацитет на РСУО по отношение управлението на отпадъците.
- **Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.**
  - ✓ **Оперативна цел 1:** Постигане на обществена подкрепа за изпълнение на политиката по управление на отпадъците, с цел нейното успешно осъществяване.

4.2. Алтернативи за постигане на целите

Изборът на конкретни целенасочени мерки за постигане на поставените стратегически и оперативни цели и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набелязаните цели.

В рамките на прединвестиционните проучвания е направен анализ за ефективност на централизиран или децентрализиран подход за изграждане на инсталацията за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци и инсталация за предварително третиране на отпадъци. За целите на анализа се има предвид, че:

- **Централизиран подход** е подход, при който се предвижда изграждане на инфраструктура за управление на отпадъците, която да бъде ползвана от всички общини от РСУО-Гоце Делчев.
- **Децентрализиран подход** е подход, при който се предвижда изграждане на инфраструктура за управление на отпадъците, която да обслужва само една община или група от няколко общини в рамките на РСУО.

Въз основа на извършените морфологични анализи и прогнози за общините от РСУО – Гоце Делчев, се доказва капацитет на инсталациите общо за региона.

За целите на анализа за ефективност на централизиран или децентрализиран подход за изграждане на инсталациите са разгледани и оценени различни групи критерии и подкритерии:

- **Екологични критерии;**
- **Икономически критерии;**
  - **Емисии на CO₂** (остойностяване на емисиите, съгласно изминатите километри за година);
  - **Шумови емисии**
- **Финансови критерии;**
  - **Инвестиционни разходи** (разходи за закупуване на земя, разходи за строителство на основна инфраструктура (инсталации), разходи за строителство на довеждаща инфраструктура, разходи за закупуване и доставка на съдове за разделно събиране, техника, др.);
  - **Оперативни разходи** (годишни разходи за експлоатация, годишни разходи за транспорт);
- **Очаквани приходи.**

Извършеният анализ за вземане на решение за прилагане на децентрализиран или централизиран подход при изграждане на инсталациите на ниво регион за управление на отпадъците показва, че с най-добър резултат е Алтернатива: Централизиран подход в община Гоце Делчев.

5. План за действие с включени подпрограми с мерки за постигането им

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на Регионалната програмата за управление на отпадъците, трябва да се изпълни определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите са обособени в подпрограми.

Целите, избраната алтернатива за тяхното постигане и подпрограмите са систематизирани по следния начин:

Стратегическа цел	Подпрограма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в регион Гоце Делчев.
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.	Подпрограма за разделно събиране и достигане целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло.
	Подпрограма за разделно събиране и достигане на целта за биоразградимите отпадъци.
	Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.
Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.	Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.
	Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци.
Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.	Подпрограма за информационно осигуряване, подпомагащо вземането на информирани управленски решения, запазване и подобряване на административния капацитет на РСУО-Гоце Делчев.
Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.	Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците.

5.1. Подпрограма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци в регион Гоце Делчев

5.1.1. Въведение и основни положения

Рамковата директива за отпадъците задължава страните-членки да разработят програми за предотвратяване образуването на отпадъци до 2014 г, които да се отразят според вида мерки и в програмите за управление на отпадъците на регионално и местно ниво. В съответствие с транспонираните текстове в ЗУО и Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци, която е разработена като самостоятелна програма, но като част от НПУО 2014-2020 г., Подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци в регион Гоце Делчев съдържа:

- Определяне на мястото на предотвратяване образуването на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците.
- Цел на Подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци.
- Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките.
- План за действие към Подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци.

Настоящата подпрограма е изготвена, съобразно изискванията за съответствие на структурата и съдържанието ѝ с Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци.

Идеята за предотвратяване образуването на отпадъци навлиза в нашата страна, спазвайки изискванията на европейското законодателство. В регион Гоце Делчев, както и в други населени места, има твърде много изхвърлени вещи, които все още имат някаква стойност, било то парична или като ресурс. Предотвратяването на отпадъците би могло да донесе изключително много икономически, финансови и екологични ползи първо за региона, а и за страната.

Това е причината настоящата подпрограма да подпомогне РСУО-Гоце Делчев в стимулирането на всички организации, домакинства и бизнеса да анализират ползите от предотвратяване образуването на отпадъци, чийто жизнен цикъл не е приключил и все още могат да се използват като полезен продукт.

5.1.2. Определяне на мястото на предотвратяване образуването на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Според ЗУО (§1, т. 17 от ДР), „отпадък“ е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи. Съгласно Директива 2008/98/ЕО, под предотвратяване образуването на отпадъци трябва да се разбира:

„Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *количеството отпадъци, включително чрез повторна употреба на продуктите или жизнения им цикъл;*
- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите или продуктите“.*

Предотвратяването образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията за управление на отпадъците (**Фигура 5.1-1**).

Фигура 5.1-1 Йерархия на управлението на отпадъците

Предотвратяването образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. Различните начини за третиране на отпадъците винаги са свързани с натоварване на околната среда. Дори и чрез най-съвременните технологии, при изгарянето възникват емисии и/или остатъчни

вещества, които трябва да се складират. Всяко депониране е намеса в природата, като при това не могат изцяло да се изключат вредни въздействия върху околната среда. В най-добрия случай отпадъците се оползотворяват, като дори и в този случай възникват натоварвания, поради употребата на енергия и вода. Поради това най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на тяхното образуване.

5.1.3. Цел на подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци

Мотото на Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци е: *„Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал.“* Благосъстояние при по-малко използване на ресурси и по-малко отпадъци е не само възможно, а задължително. Отпадъците от една страна се образуват от използването на ресурси или продукти, а от друга – те имат негативни ефекти върху околната среда в резултат на тяхното преработване или обезвреждане. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на отпадъци и по този начин да въздейства на производителите да намалят производството на такива стоки.

Както стратегическата цел, така и оперативните цели за предотвратяване образуването на отпадъци, са формулирани ясно в РДО и в ЗУО. Целите са следните:

Стратегическа цел: „Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци.“

Оперативни цели:

- „Намаляване на количеството на отпадъците.“
- „Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.“
- „Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.“

Стратегическата цел на регионалната програма за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев, свързана с подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци, е: **„Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.“** Оперативната цел към тази стратегическа цел е: **„Предотвратяване образуването на отпадъци и насърчаване на повторното им използване.“**

На национално ниво, както е посочено в Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци, България е страна със сравнително добри тенденции през последните години за намаляване на генерираните отпадъци на жител,

но отстъпва сериозно в показателя депонирани битови отпадъци. Анализът на количествата, генерирани битови отпадъци в регион Гоце Делчев, показва относително постоянна тенденция по отношение на генерираните битови отпадъци на жител през последните години.

Разделно събраните отпадъци в регион Гоце Делчев чрез системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на организациите по оползотворяване са в много малки количества. През периода 2014-2015 г. дялът им в общото измерено количество от хартия, метали, пластмаси и стъкло варира от 0,55 % до 1,46 %.

На територията на регион Гоце Делчев не е въведена практика за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци.

5.1.4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

По-долу са представени някои от примерните мерки за предотвратяване образуването на отпадъци от Приложение № 4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО, които са съотнесими към регион Гоце Делчев:

Мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци:

- **Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване ефикасното използване на ресурсите.**

В изпълнение на тази мярка РСУО-Гоце Делчев в момента разработва Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев. Текущи индикатори по тази мярка следва да бъдат брой изпълнени мерки от програмата. Целеви индикатор е през 2020 г. стойността на показателя „образувани битови отпадъци на жител“ да бъде по-ниска от стойността на показателя през 2011 г.

Следва Община Хаджидимово да приеме местна нормативна уредба за управление на отпадъците, кореспондираща със ЗУО.

Друга мярка, производна на тази от ЗУО, отнасяща се до региона, е въвеждане на „електронно управление“ в администрациите. Електронното управление има за цел да улесни начина за работа на гражданите с администрацията. Най-голямата полза е намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи.

Текущ индикатор за гореспоменатата мярка ще бъде брой институции, въвели електронни услуги, водещи до намаляването на отпадъците от хартия и други офис

консумативи. Целеви индикатор се явява предотвратяване на 10 % от този вид отпадъци.

• **Насърчаване на надеждни системи за екологично управление, включително EMAS и ISO 14001.**

Организациите, които прилагат EMAS, автоматично отговарят и на ISO 14001. В тези организации могат по-лесно да се идентифицират причините за възникване на отпадъците, разходите за тяхното третиране и мерките за ПО. Положителното на тази мярка е, че не само води до намаляване на отпадъците, но и гарантира дългосрочно изпълнение и мониторинг на този ефект.

Препоръчително за общините от РСУО-Гоце Делчев е да включат регистриране по EMAS или сертифициране по ISO на фирми/организации като критерий за допустимост при обществените поръчки.

Броят сертифицирани организации и броят на обществените поръчки, включили този критерий, ще бъдат ключовите индикатори.

Мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба:

• **Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители.**

Тази мярка се свързва с провеждането на информационни кампании и мероприятия за обучение. Популяризирането на различни практически действия, водещи до ПО, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури и пр. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение относно ПО при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството.

През годините на информационните табла на кметствата и общините, както и на входовете на магазините са разлепяни съобщения във връзка с управлението на отпадъците.

В тези кампании би могла да бъде включена и информация за предотвратяване образуването на отпадъци.

Броят реализирани проекти ще бъде текущ индикатор на мярката, а целевият индикатор е до 2020 г. да бъде проведена поне една регионална информационна кампания, конкретно за ПО.

Друга мярка е създаването на публичен регистър от РСУО-Гоце Делчев, в който да се предоставя достъпна за гражданите информация относно предоставяните услуги за поправки и ремонт, водещи до удължаване живота на продуктите и съответно до ПО. Фирмите, предоставящи съответните услуги, биха могли да партнират на общините от РСУО.

- **Насърчаване на повторна употреба и/или поправка на подходящи изхвърлени продукти или техните компоненти чрез използването на образователни, икономически, логистични или други мерки, като например създаване или подкрепа на акредитирани центрове и мрежи за поправка и повторна употреба, най-вече в гъсто населените райони.**

Повторната употреба е един от най-ефективните начини за предотвратяване образуването на отпадъци. Чрез тези действия се удължава жизненият цикъл на продуктите и това води до намаляване на отпадъците по цялата верига – производство, доставка и търговия.

Препоръчителна мярка е насърчаването за пазаруване със собствени торби, вместо приемане или купуване на пластмасови торби в магазините. Опаковането на плодове и зеленчуци да се сведе до минимум – например пакетиране на няколко неща в една торба. Целта е да се сведе до минимум употребата на опаковки при пазаруване. Текущ индикатор ще бъде броят домакинства, прилагащи мярката.

Общините от РСУО-Гоце Делчев биха могли да подпомогнат организационно, ремонтни центрове за електроуреди, дрехи, обувки, мебели и др., например чрез предоставяне на общински помещения за извършване на такава дейност. Особено важно е да се води статистика за извършените услуги, за да може да се изчисли количеството спестени отпадъци, да може да се измери успехът на мярката. Текущ индикатор се явява броят на извършените услуги.

Друга мярка, която може да се инициира, е кампания за даряване на стари дрехи на социално слабите слоеве от населението. Текущ индикатор ще бъде количеството дарени дрехи на година. Целта е през 2020 г. количеството депонирани дрехи да бъде по-ниско в сравнение с депонираните през 2014 г.

Мерките за предотвратяване образуването на отпадъци не би трябвало да са препоръчителни, ако не водят до общо намаляване на вредното въздействие върху околната среда и човешкото здраве. Такъв случай ще има например, ако продължаващото използване на стари уреди, сравнено с използването на един или

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

повече нови уреди, не води до спестяване на потреблението на енергия. Подобен пример е и ако по-обемни продукти се заменят с по-малки, с цел намаляване на количеството отпадъци, но тези по-малки по обем продукти съдържат повече вредни за човека и околната среда вещества.

В **Таблица 5.1-1** е представен план за действие към подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци в регион Гоце Делчев.

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Таблица 5.1-1 План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в регион Гоце Делчев

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците.	Оперативна цел: Предотвратяване образуването на отпадъци и насърчаване на повторното им използване.						Стойност на показателя „образувани битови отпадъци на жител“.	През 2020 г. стойността на показателя „образувани битови отпадъци на жител“ е по-ниска от стойността на показателя през 2011 г.		
		Изпълнение на мерките за ПО от Регионалната програма за управление на отпадъците РСУО-Гоце Делчев.	6000-10000 лв.	Общински бюджет	2020 г.	Мерките за ПО от Регионалната програма за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев са изпълнени.	Брой изпълнени мерки за ПО от Регионалната програма за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев. Стойност на показателя „образувани битови отпадъци на жител“.	През 2020 г. стойността на показателя „образувани битови отпадъци на жител“ е по-ниска от стойността на показателя през 2011 г.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Домакинства, Бизнес, Институции
		Приемане на общинска наредба за управление на отпадъците		Общински бюджет	2017 г.	Управление на отпадъците, съответстващо на националното и европейско	Приета общинска наредба за управление на отпадъците	Наличие на актуална местна наредба за управление на отпадъците.	Община Хаджидимово	-

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		община Хаджидимово, която кореспондира със ЗУО.				законодателство.	община Хаджидимово, която кореспондира със ЗУО.			
		Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи чрез въвеждане на „електронно управление“.		ОП „Добро управление“ 2014-2020 г.	2020 г.	Реализирано електронно управление.	Брой институции, въвели електронни услуги, водещи до намаляването на отпадъците от хартия и други офис консумативи.	Предотвратени 10 % отпадъци от офис хартия и съпътстващи консумативи.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Институции

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Интегриране на регистриране по EMAS или сертифициране по ISO на фирми/ организации като критерий за допустимост при обществените поръчки.		Общински бюджет	2020 г.	Нарастване броя на организациите, работещи с въведени системи за управление.	Брой сертифицирани организации, брой обществени поръчки с включен такъв критерий.	Всички обществени поръчки, чийто възложител е някоя от общините от РСУО-Гоце Делчев включват регистриране по EMAS или сертифициране по ISO като критерий за допустимост при обществените поръчки.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Организации, Бизнес
		Изпълнение на проекти за провеждане на целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПО.		ОП „Добро управление“ 2014-2020 г.	2020 г.	Одобрени проекти за провеждане на регионални информационни разяснителни кампании.	Бой реализирани проекти.	До 2020 г. е проведена поне една регионална информационна кампания.	Община Гоце Делчев	Гърмен, Община Хаджидимово

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Създаване от общините в РСУО-Гоце Делчев на публичен регистър, който да се предоставя достъпна за гражданите информация относно предоставяните услуги за поправки и ремонт, водещи до удължаване на живота на продуктите и съответно до ПО.		Общински бюджет	2017 г.	Популяризиране на услугите по поправка и ремонт, водещи до удължаване живота на продуктите.	Създаден публичен регистър.	Публичен интерес към услугите, водещи до удължаване живота на продуктите.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Фирми, предоставящи съответните услуги

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Насърчаване за пазаруване със собствени торби и пакетиране на няколко неща в една торба – напр. при пазаруване на плодове и зеленчуци.			2017-2020 г.	Сведена до минимум употреба на пластмасови торби.	Брой домакинства, прилагачи мярката.	През 2020 г. 50 % от населението в региона използва собствени торби при пазаруване.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Домакинствата
		Предоставяне на общински помещения за организационно ремонтни центрове за електроуреди, дрехи, обувки, мебели и др. например чрез такава дейност.		Общински бюджет	2017-2020 г.	Предотвратяване на отпадъци, които подлежат на ремонт или поправка.	Брой извършени услуги.	През 2020 г. няма изхвърлени отпадъци, които подлежат на ремонт или поправка.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Фирми, предоставящи съответните услуги
		Благотворителни кампании за даряване на стари дрехи.		Частни инвестиции, общински бюджет	2020 г.	Повторна употреба на дрехи, по-малко отпадъци от текстил.	Количество дарени дрехи на година.	През 2020 г. количеството на депонирани дрехи е намаляло, в сравнение със същото през 2014 г.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Жителите от региона

**5.2. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане целите
за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на
битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло**

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизиране на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо.

Законът за управление на отпадъците поставя следните количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в срокове и количества, както следва:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Тези цели трябва да се изпълняват съвместно от общините в РСУО-Гоце Делчев.

За постигането на целите е изключително важна ясно определената отговорност на всяка една от общините в РСУО.

От 2014 г. общините Гърмен и Хаджидимово имат сключен Договор за сътрудничество с фирма „Булекопак“ АД с предмет на дейност организиране на територията на общините система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, сортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, образувани от домакинствата, административните, социалните и обществени сгради, училищата, заведенията за обществено хранене и търговските обекти. През 2014 и 2015 г. Община Гоце Делчев е имала договорни отношения с фирма „Екобулпак“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На този етап община Гоце Делчев няма изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Предстои сключване на договор с фирма „Булекопак“ АД.

Също на територията на община Гоце Делчев има площадка за изкупуване на черни и цветни метали.

Разделно събраните отпадъци в регион Гоце Делчев чрез системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на организациите по оползотворяване са в много малки количества. През периода 2014-2015 г. делът им в общото измерено количество от хартия, метали, пластмаси и стъкло варира от 0,55 % до 1,46 %.

Подпрограмата обхваща следните мерки:

- Създаване на договорни отношения между Община Гоце Делчев и фирма за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници.
- Продължаване на договорни отношения с организации по оползотворяване, които да продължат разделното събиране на отпадъците от опаковки от територията на регион Гоце Делчев с цел оползотворяването им.
- Създаване и поддържане от РСУО-Гоце Делчев на регистър с информация за местоположение и цел на площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.
- Поддържане на годишен регистър от РСУО-Гоце Делчев за точното количество предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци от региона.
- Разработване на общински наредби със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и предаване на отпадъците от стопански, търговски, административни и учебни заведения.

Реализацията на настоящата подпрограма насърчава разделното събиране, като същевременно гарантира достигането на целите на регион Гоце Делчев в тази област, произтичащи от ЗУО.

Резултатът ще бъде намаляване изземването на суровини от природата и намаляване замърсяването на околната среда, също и удължаване експлоатационния срок на регионалното депо за неопасни отпадъци.

В следващата **Таблица 5.2-1** е представен План за действие към настоящата подпрограма.

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Таблица 5.2-1 План за действие към Подпрограма за разделно събиране и достигане целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.	Оперативна цел 1: Достигане количествените цели и изискванията за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници.						2018 г. – минимум 40% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.	2020 г. – минимум 50% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.		
		Създаване на договорни отношения между Община Гоце Делчев и фирма за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от	Общински бюджет	2017 г.	Достигане на целите, произтичащи от ЗУО, относно рециклирането на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.	Сключен договор между Община Гоце Делчев и фирма за разделно събиране на отпадъци от опаковки.	Достигане на целите, произтичащи от ЗУО, относно рециклирането на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.	Община Гоце Делчев	Организация по оползотворяване	

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		други източници.								
		Поддържане на договорни отношения с организации по оползотворяване, които да продължат разделното събиране на отпадъци от опаковки от територията на регион Гоце Делчев, с цел оползотворяване то им.			2017-2020 г.	Достигане на целите, произтичащи от ЗУО, относно рецикирането на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.	Налични и актуални договори.	Достигане на целите, произтичащи от ЗУО, относно рецикирането на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Организации по оползотворяване
		Създаване и поддържане от РСУО-Гоце Делчев на регистър с информация за местоположение и цел на площадките за изкупуване на битови отпадъци от хартия и		Общински бюджет	2017 г.	Актуална и достъпна информация за обществеността относно местоположението на тези площадки.	-	Създаден регистър.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен, Община Хаджидимово, Операторите на тези площадки.

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		картон, метал, пластмаса и стъкло.								
		Поддържане на годишен регистър от РСУО-Гоце Делчев за точното количество предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци от региона.		Общински бюджет	2017-2020 г.	Актуална и достъпна информация за количеството предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци.	Създаден регистър от РСУО-Гоце Делчев за точното количество предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци.	Създаден регистър от РСУО-Гоце Делчев за точното количество предадени за рециклиране и оползотворяване отпадъци.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен, Община Хаджидимово, Фирмите по оползотворяване , операторите на площадките
		Разработване на общински наредби със специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и предаване на отпадъците от стопански, търговски, административни и учебни заведения.			2017 г.	Повишаване на количеството на разделно събраните отпадъци от опаковки.	Разработени наредби на местно равнище.	Достигане на количествените цели, съгласно чл. 31, ал. 1 от ЗУО.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	-

5.3. Подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целта за биоразградимите отпадъци

Приблизително две трети от отпадъците, генерирани в домовете и офисите, се състоят от органични или биоразградими компоненти, които се разграждат по естествен път. Основните биоразградими компоненти на битовите отпадъци, образувани от домакинствата и от търговските обекти са: хартия, картон, хранителни отпадъци и зелени отпадъци от парковете и градините.

Основен източник на биоразградими отпадъци са:

- Поддържане на паркове и градини;
- Отглеждане /санитарни сечи, кастрене и рязане за оформяне/ на дълготрайна декоративна растителност;
- Кухненски отпадъци от заведенията за обществено хранене и бита;
- Растителни отпадъци от овощни и зеленчукови градини;
- Животински отпадъци.

Биоразградимите отпадъци са с различен процент и състав в общия смесен битов отпадък, в зависимост от типа на населеното място. От общия състав на битовите отпадъци в регион Гоце Делчев около 50 % представлява биоразградима фракция, което от своя страна предизвиква бързопротичащи процеси на разграждане, съпроводени с отделяне на метан, образуване на инфилтрат, отделяне на неприятни миризми, създаване на хранителна среда за развъждане на инсекти и други вредители.

Биоотпадъците са биоразградими отпадъци от паркове и градини, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от хранително-преработвателните предприятия. Те се разделят на два основни потока: зелени отпадъци от паркове и градини, които съдържат около 50-60 % влага и повече дървесина и кухненски отпадъци, при които съдържанието на влага достига до 80 %. В биоотпадъците не се включват остатъци от горскостопанска или селскостопанска дейност, естествени торове, утайки от отпадъчни води или други биоразградими отпадъци, като естествен текстил, хартия или обработена дървесина.

Законът за управление на отпадъците поставя следното изискване:

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

➤ най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.

През последните години в България се наблюдава подобрене по показателя компостирани битови отпадъци на жител, но голямото изоставане спрямо средноевропейските показатели все още не е преодоляно. Причините се коренят в недостатъчния брой съоръжения за оползотворяване, в т.ч. рециклиране на биоразградимите битови отпадъци.

Към момента в регион Гоце Делчев не са реализирани проекти за домашно компостиране.

Зелените отпадъци, генерирани от поддръжката на обществените паркове и градини в общините на регион Гоце Делчев не се събират разделно. Към момента те се депонират на Регионалното депо, съвместно със смесено събраните битови отпадъци. По експертна оценка, изготвена на база на площ на поддържаните територии, видов състав, честота на косене и кастрене, те са, както следва:

Община/ РСУО	Градински	Дървесни	Общо
Гоце Делчев	400 t	10 t	410
Гърмен	100 t	3 t	103
Хаджидимово	144 t	4 t	148
РСУО-Гоце Делчев	644 t	17	661

Мерките за постигане на целта, заложена в националното законодателство, които могат да се предприемат на регионално ниво са:

- Разделно събиране на „зелени“ отпадъци от поддържането на общински озеленени площи.
- Допълнение и изменение на договорите за поддържане на озеленените площи с клаузи за минимизиране на „зелените отпадъци“.
- Въвеждане на система за разделно събиране на битови биоразградими отпадъци (вкл. закупуване на необходимите елементи за разделно събиране, определяне на места за разполагане на елементите, закупуване на транспортни средства за превоз на разделно събраните отпадъци).

- Реализиране на проект за проектиране и изграждане на инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци.

- Провеждане на информационни кампании – Успешното прилагане на гореспоменатите мерки е свързано и с провеждането на информационни кампании сред местното население.

Прекратяването на депонирането на биоразградимите отпадъци и увеличаване на рециклирането и оползотворяването им ще доведе до намаляване емисиите на парникови газове и би спомогнало за борбата с климатичните промени.

В **Таблица 5.3-1** е представен план за действие към подпрограмата за разделно събиране и достигане на целта за биоразградимите отпадъци.

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Таблица 5.3-1 План за действие към Подпрограма за разделно събиране и достигане на целта за биоразградимите отпадъци

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за	Оперативна цел 2: Достигане на целта за биоразградимите отпадъци.							През 2020 г. количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в региона през 1995 г.		
		Разделно събиране на „зелени“ отпадъци от поддържането на общински озеленени площи..		Общински бюджет	2019 г.	Регламентирано и екологосъобразно разделно събиране на „зелени“ отпадъци от поддържането на общински озеленени площи.	Въведено разделно събиране.	Въведено разделно събиране.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	-

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
населението и околната среда.		Допълнение и изменение на договорите за поддържане на озеленените площи с клаузи за минимизиране на „зелените отпадъци“.		Общински бюджет	2018 г.	Минимизиране на „зелените отпадъци“.	Брой допълнени и/или изменени договори за поддържане на озеленените площи.	Всички договори за поддържане на озеленените площи са допълнени и/или изменени.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	-

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Въвеждане на система за разделно събиране на битови биоразградими отпадъци (вкл. закупуване на необходимите елементи за разделно събиране, определяне на места за разполагане на елементите, закупуване на транспортни средства за превоз на разделно събраните отпадъци).		Общински бюджет, ОПОС 2014-2020 г.	2018 г.	Намаляване дела на депонираните биоразградими отпадъци.	Етапи от въвеждането на система за разделно събиране на битови биоразградими отпадъци.	Въведена система за разделно събиране на битови биоразградими отпадъци.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен, Община Хаджидимово

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Реализиране на проект за проектиране и изграждане на инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци.		Общински бюджет, ОПОС 2014-2020 г.	2018 г.	Изградени инсталация на компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци.	Одобрен проект.	Реализиран проект.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен Община Хаджидимово, МОСВ
		Провеждане на информационни кампании сред местното население относно разделното събиране на биоразградимите отпадъци.		Общински бюджет	2017-2020 г.	Местното население е запознато с необходимостта от разделно събиране на биоразградимите отпадъци, както и начините за извършване.	Брой раздадени брошури.	Брой домакинства, практикуващи разделно събиране на биоразградимите отпадъци.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Домакинствата

5.4. Подпрограма с мерки за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци

Разрушаването на сгради е дейност, при която се образува значително количество отпадъци, голяма част от които имат висок потенциал за рециклиране и повторна употреба. Така от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ресурс.

Законът за управление на отпадъците постановява следното:

➤ поетапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителство и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес:

1. до 1 януари 2016 г. – най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
2. до 1 януари 2018 г. – най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
3. до 1 януари 2020 г. – най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

За отделните видове ОСР се прилагат специфични методи за рециклиране и оползотворяване. В по-голямата си част (около 80 % по маса), ОСР са неорганични и нетоксични и подлежат на повторна употреба или рециклиране. Степента на рециклируемост на ОСР зависи от множество фактори – дял на различните видове ОСР, степен на предварително третиране (сортиране), замърсеност с вредни или опасни вещества, която зависи както от процесите на генериране на ОСР (например селективно или не, разрушаване), така и от строителното проектиране и практика.

В България има изготвен стратегически план за управление на строителните отпадъци за периода до 2020 г., в който са поставени конкретни количествени цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци. Преобладаващата част от строителните отпадъци имат висок потенциал за рециклиране и оползотворяване.

В регион Гоце Делчев не е широко застъпена практиката за повторна употреба и голяма част от строителните отпадъци се депонират. Клетка № 3 на РДНО, находящо се в м. „Мокра поляна“, с. Добротино, община Гоце Делчев, е предназначена за депониране на строителни инертни отпадъци. Строителни отпадъци се приемат от жителите на общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово, генерирани от текущи ремонти, като същите следва да са надробени.

Към момента няма количествени данни за приетите в Клетка № 3 на РДНО строителни отпадъци. Необходимо е да се подобри отчетността на приетите строителни отпадъци.

Мерките за постигане на целите, заложен в националното законодателство, които могат да се предприемат на регионално ниво са:

- Прилагане на контрол на изпълнителите в строителството за изпълнение изискванията на ЗУО, относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

- Включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали.

- Включване в тръжните документи за строителство, на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, в съответствие с нормативните изисквания.

- Да се подобри отчетността на приетите строителни отпадъци в РДНО.

В **Таблица 5.4-1** е представен план за действие към настоящата подпрограма.

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Таблица 5.4-1 План за действие към Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.	Оперативна цел 3: Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.						През 2018 г. минимум 55% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване .	През 2020 г. минимум 70% от общото тегло на строителните отпадъци са подготвени за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване .		

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Прилагане на контрол на изпълнителите в строителството за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.			2017-2020 г.	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.	В годишните планове за извършване на контролна дейност са включени тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци, брой извършени проверки, брой наложени санкции, брой съставени предписания.	Спазени са всички изисквания на ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали относно строителните отпадъци.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	РИОСВ-Благоевград Възложители на инвестиционни проекти.
		Включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в		Общински бюджет	2017-2020 г.	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се влагат рециклирани строителни материали.	2018 г. - 6 %; 2019 г. - 7 %;	2020 г. - 8%.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово, когато са Възложител на обществени поръчки	Строителни фирми

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		строежите на рециклирани строителни материали.								
		Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, в съответствие с нормативните изисквания.		Общински бюджет	2017-2020 г.	Строителните отпадъци се оползотворяват в обратни насипи, в съответствие с нормативните изисквания.	2017-2019 г. – 11%;	2020 г. – 12%;	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово, когато са Възложител на обществени поръчки	Строителни фирми
		Да се подобри отчетността на постъпилите строителни отпадъци на РДНО.			2017 г.	Наличие на количествени данни за постъпилите строителни отпадъци на РДНО.	Наличие на количествени данни за постъпилите строителни отпадъци на РДНО.	Наличие на количествени данни за постъпилите строителни отпадъци на РДНО.	Оператор на РДНО	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово

5.5. Подпрограма с мерки за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

Тази подпрограма предвижда реализирането на мярка, свързана със закриване и рекултивация на Клетка № 1 от Регионалното депо за неопасни отпадъци. Изпълнението на мярката ще доведе до намаляване на риска за околната среда от регионалното депо за неопасни отпадъци, в т.ч. намаляване и предотвратяване на емисиите на парникови газове от метан от депото.

Националният план за действие в сектор „Битови отпадъци“ във връзка с глобалната инициатива за метана, предвижда мерки за контрол на емисиите на метан от депата за отпадъци в цяла България и изпълнение на международните задължения на страната по намаляване на емисиите на парникови газове. До 2020 г. се предвижда улавяне и изгаряне на факел на сметищен газ във всички регионални депа.

Наред с това за общините се предвижда и повишаване на осведомеността и изграждане на капацитет, провеждане на обучение за по-добър контрол, управление и оползотворяване на сметищен газ, партньорства между общините и частния сектор.

Очакваните резултати са:

- Управление на сметищния газ съгласно законовите изисквания.
- Създаване на работни места в сектора на отпадъците.

Друга мярка, включена в тази подпрограма, е по предложение на фирма „БалБок инженеринг“ АД (писмо с изх. № ВА-92-ЮД/ 0225/ 21.03.2017 г.) във връзка с ангажиментите на общините, произтичащи от Закона за управление на отпадъците: „Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци, за които не е въведен принципът „разширена отговорност на производителя“ и в останалите общини от РСУО-Гоце Делчев – община Гърмен и община Хаджидимово“. Предложената мярка ще спомогне за предотвратяване и намаляване риска за околната среда и човешкото здраве в следствие на депонирането на опасни отпадъци от бита.

В Таблица 5.5-1 е представен план за действие към настоящата подпрограма

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Таблица 5.5-1 План за действие към Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.	Оперативна цел 4: Намаляване на риска за околната среда от депото за отпадъци.						Клетка № 1 на РДНО е закрыта и рекултивирана.	Минимален риск за околната среда от РДНО.		
		Закриване и рекултивация на Клетка № 1 от РДНО.		Общински бюджет, ПУДОС.	2018 г.	Минимален риск за околната среда от Клетка № 1 на РДНО.	Клетка № 1 от РДНО е закрыта и рекултивирана.	Клетка № 1 от РДНО е закрыта и рекултивирана.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен, Община Хаджидимово, Оператор на РДНО
		Изпълнение на проект: „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита“.		ПУДОС	2018 г.	Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита на територията на регион Гоце Делчев.	Етапи от изпълнение на проекта.	Проектът е изпълнен	Община Гоце Делчев	-

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Въвеждане в експлоатация на инсталация за оползотворяване на сметищен газ.			2020 г.	Управление на сметищния газ, съобразно законовите разпоредби.	Въведена в експлоатация инсталация за оползотворяване на сметищен газ.	Сметищният газ се управлява, съобразно законовите разпоредби.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен, Община Хаджидимово, Оператор на РДНО
		Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци, за които не е въведен принципът „разширена отговорност на производителя“ и в останалите общини от РСУО-Гоце Делчев – община Гърмен и община Хаджидимово.		Общински бюджет	2017 г.	Предотвратяване и намаляване риска за околната среда и човешкото здраве в следствие на депонирането на опасни отпадъци от бита.	Сключени договорни отношения между Община Гърмен и Община Хаджидимово с организации, ангажирани в последващото третиране на опасни битови отпадъци.	В целия териториален обхват на РСУО-Гоце Делчев е организирано разделно събиране на опасни битови отпадъци в съответствие с принципа „разширена отговорност на производителя“.	Община Гърмен Община Хаджидимово	Организации, ангажирани в последващото третиране на опасни битови отпадъци.

**5.6. Подпрограма с мерки за информационно осигуряване,
подпомагащо вземането на информирани управленски решения,
запазване и подобряване на административния капацитет на
РСУО-Гоце Делчев**

Предвидените мерки са свързани на първо място с подобряване на административния капацитет и организацията на работа в РСУО-Гоце Делчев.

За РСУО предстои определяне на собственото финансово участие за съфинансиране на надграждането на елементите на РСУО-Гоце Делчев, както и разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.

Към момента не е създадена подходяща организация за събиране, систематизиране, съхраняване, обмен и достъп до информация за дейностите в обхвата на РСУО.

Към момента не е създадена единна информационна система на РСУО, която да обхваща и стандартизира целия процес по управление на отпадъците в регионалната система.

С цел оптимизиране на организацията и координацията между общините членки, се препоръчва създаване на единна информационна система, както и подходяща организация за събиране и съхраняване на информацията, свързана с дейностите в обхвата на РСУО.

В Таблица 5.6-1 е представен план за действие към настоящата подпрограма.

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Таблица 5.6-1 План за действие към Подпрограма за информационно осигуряване, подпомагащо вземането на информирани управленски решения, запазване и подобряване на административния капацитет на РСУО-Гоце Делчев

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.	Оперативна цел 1: Подобряване на административния капацитет на РСУО по отношение на управлението на отпадъците.							Подобрен административен капацитет в РСУО-Гоце Делчев по отношение на управлението на отпадъците.		
		Определяне на финансовото участие на общините от РСУО-Гоце Делчев за съфинансиране на надграждането на елементите на РСУО.			2017 г.	Определено финансово участие на общините от РСУО-Гоце Делчев за съфинансиране на надграждането на елементите на РСУО.	Определено финансово участие на общините от РСУО-Гоце Делчев за съфинансиране на надграждането на елементите на РСУО.	Определено финансово участие на общините от РСУО-Гоце Делчев за съфинансиране на надграждането на елементите на РСУО.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен Община Хаджидимово
		Разпределение на задълженията между трите общини за изпълнение на целите, съгласно чл. 31 от ЗУО.			2017 г.	Постигане на целите, съгласно чл. 31 от ЗУО.	Разпределени задължения между трите общини за изпълнение на целите, съгласно чл. 31 от ЗУО.	Постигане на целите, съгласно чл. 31 от ЗУО.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	ИАОС

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Създаване на подходяща организация за събиране, систематизиране, съхраняване, обмен и достъп до информация за дейностите в обхвата на РСУО.			2017 г.	Създадена подходяща организация за събиране, систематизиране, съхраняване, обмен и достъп до информация за дейностите в обхвата на РСУО.	Създадена подходяща организация за събиране, систематизиране, съхраняване, обмен и достъп до информация за дейностите в обхвата на РСУО.	Създадена подходяща организация за събиране, систематизиране, съхраняване, обмен и достъп до информация за дейностите в обхвата на РСУО.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен, Община Хаджидимово
		Създаване на единна информационна система на РСУО-Гоце Делчев, която да обхваща и стандартизира целия процес по управление на отпадъците в регионалната система.		ОП „Добро управление“ 2014-2020 г.; Общински бюджет	2017 г.	Стандартизирана и леснодостъпна информация за целия процес по управление на отпадъците в регион Гоце Делчев.	Етапи от създаването на единна информационна система.	Създадена единна информационна система.	Община Гоце Делчев	Община Гърмен, Община Хаджидимово, Фирмите по оползотворяване на отпадъци от регион Гоце Делчев, оператор на РДНО

5.7. Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците

Включените в тази подпрограма мерки са свързани с повишаване на информираността и мотивацията на обществеността, което е от изключителна важност за подобряване на резултатите при управлението на отпадъците.

В изпълнение и на мерките, заложи в НПУО 2014-2020 г., по подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците, в процеса на разработване на настоящата регионална програма за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев, са проведени консултации с обществеността и обществено обсъждане.

Предвидените мерки, водещи до изпълнението на подпрограмата са следните:

- Изпълнение на мерките от Националната комуникационна стратегия за управление на отпадъците.
- Публикуване в статистическите годишници от НСИ на информация за количествата битови отпадъци по общини.
- Осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението за разделно събиране на отпадъците и за активно предоставяне на информация за масово разпространените отпадъци.

В следващата **Таблица 5.7-1** е представен План за действие към Подпрограмата за разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите за управление на отпадъците.

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Таблица 5.7-1 План за действие към Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информирание на обществеността по въпросите за управление на отпадъците

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците.	Оперативна цел 1: Постигане на обществена подкрепа за изпълнение на политиката по управление на отпадъците, с цел нейното успешно осъществяване.						Ежегодно нарастване на броя на домакинствата, които участват в разделното събиране на отпадъците.	През 2020 г. над 70 % от домакинствата в региона участват в разделното събиране на отпадъците.		
		Изпълнение на мерките от Националната комуникационна стратегия за управление на отпадъците.		ОП „Добро управление“ 2014-2020 г.	2020 г.	Повишена информираност на обществеността по въпросите за управление на отпадъците.	Мерките се изпълняват, съгласно плана за действие към стратегията.	Превръщане на обществеността в ключов фактор при управлението на отпадъците.	МОСВ	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово

Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
		Публикуване в статистическите годишници от НСИ на информация за количествата битови отпадъци по общини.		Бюджет на НСИ	2017 г.	Обществеността има достъп до информация за битовите отпадъци от общините в региона и сравнителна информация за другите общини.	Публикувана информация на интернет страницата на НСИ.	НСИ е публикувала информация за битовите отпадъци от региона.	НСИ	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово
		Осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението за разделно събиране на отпадъците и за активно предоставяне на информация за масово разпространение на отпадъци			2017-2020 г.	Повишаване на културата на събиране и предаване на масово разпространени отпадъци	Повишаване на годишното количество, предадени за рециклиране отпадъци	2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло; 3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.	Община Гоце Делчев, Община Гърмен, Община Хаджидимово	Медии

6. Координация с други регионални планове и програми

Регионалната програма за управление на отпадъците представлява елемент от цялостната система за планиране развитието на общините, региона и страната. Поради това по-долу е представена взаимовръзката на тази програма с други програмни документи, тяхната координация и съвместяване, гарантиращи синергичен ефект от изпълнението им. При разработването на програмата са взети предвид анализите и предвижданията на следните национални планове, както и програмни документи на национално и регионално ниво:

6.1. Национални програмни документи

- ***Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.***

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) 2014-2020 г. представлява основа за разработване на регионални и общински програми за управление на отпадъците, чийто цели, структура и съдържание следва да кореспондират с НПУО 2014-2020 г. и да гарантират изпълнението на нормативните задължения на регионалните сдружения за управление на отпадъците.

НПУО 2014-2020 г. поставя следните четири цели:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Регионалната програма напълно съответства на НПУО 2014-2020 г., поставяйки същите цели на регионално ниво с релевантни мерки за тяхното изпълнение. Постигането на целите на регионално ниво ще спомогне за постигане на националните цели, заложи в НПУО 2014-2020 г.

- ***Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.***

Планът е разработен с цел подобряване на околната среда в резултат на намаленото депониране и производството на продукти от биоразградими битови отпадъци, които представляват почти две трети от генерираните битови отпадъци и най-вече ограничаване на емисиите на парникови газове и подобряване качеството на почвите в страната. В съответствие със ЗУО, предвидените мерки в плана предвиждат количествата биоразградими битови отпадъци да намалее до 50 % от депонираните в страната такива отпадъци през 2013 г. и до 35 % от депонираните в страната такива отпадъци през 2020 г.

Анализите в настоящата програма констатира, че за регион Гоце Делчев предстои предприемане на мерки от Националния стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г. Предвижда се на площадката на регионалното депо да се изгради инсталация за компостиране на зелени и/или биоразградими отпадъци.

Регионалната програма за управление на отпадъците включва детайлизирани мерки, които подпомагат изпълнението на националния стратегически план за биоразградимите отпадъци.

- ***Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.***

За първи път този план анализира в детайли състоянието на управлението на отпадъците от строителство и разрушаване на сгради в страната. На база обобщените данни от различни източници и техния анализ са направени експертни предположения и прогнози, предложени са законодателни промени и мерки за развитието на инфраструктурата за управление на този поток производствени отпадъци, визиращи 10-годишен период (2011-2020 г.). Основната цел е да се допринесе за устойчивото развитие на Р. България чрез рециклиране и оползотворяване на 70 % от строителните отпадъци към 2020 г., което да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерирането им, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Стратегическият план е разработен в

съответствие с изискванията на Рамковата директива 2008/98/ЕС за отпадъците и европейската Тематична стратегия за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране. Планът предвижда нормативни, административни, технически и инвестиционни мерки за поетапно достигане на стратегическата цел. Част от мерките вече са изпълнени - приети са законови разпоредби и специална наредба за третиране на отпадъците от строителството и от разрушаването на сгради, с които са определени: отговорностите на всички участници в процеса - общински и държавни органи, строители, проектанți и консултанți в строителството; поетапните цели за оползотворяване и рециклиране; изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в различните типове строежи; контрола; изискванията към възложителите на обществени поръчки за строителство, за предоставяне на информация и контрол.

Регионалната програма за управление на отпадъците включва детайлизирани мерки, които подпомагат изпълнението на стратегическия план за управление на строителните отпадъци до 2020 г. и не противоречи на неговите предвиждания.

• ***Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Р България за периода 2014-2020 г.***

В съответствие с европейското законодателство, утайките от ГПСОВ представляват неопасни отпадъци, които при подходящо управление не представляват опасност за околната среда и човешкото здраве. След правилното и екологосъобразно третиране те могат да бъдат от полза за околната среда. Съществуват редица възможности за оползотворяване и обезвреждане на утайките от ГПСОВ. Някои от тях са дългогодишни добри практики например, оползотворяването им като почвен подобрител върху земеделски земи и при рекултивация на нарушени терени. Друг по-съвременен подход за тяхното оползотворяване е използването им като гориво за производство на енергия. В случай, че утайките не могат да бъдат оползотворени, съществуват и възможности за тяхното обезвреждане чрез депониране или изгаряне.

Националният стратегически план за управление на утайките определя възможностите за управление на утайките от ГПСОВ в България за периода 2014-2020 г. По-специално внимание е обърнато на количеството утайки, което ще бъде образувано в резултат на пречистването на отпадъчните води от населените места до 2020 г.

Регионалната програма за управление на отпадъците не кореспондира пряко с

Националният стратегически план за управление на утайките, тъй като на територията на региона няма ПСОВ, не се и предвижда изграждането на такава по време на програмния период.

- ***Трети Национален план за изменение на климата 2013-2020 г.***

С Третия план за действие по изменение на климата се залагат основите на преход към нисковъглеродно и ресурсно-ефективно развитие на страната ни. Въпреки, че в абсолютни стойности емисиите на парникови газове от сектор отпадъци са намалели с почти 28 % спрямо базовата 1988 година, сектор „Отпадъци” генерира емисии на парникови газове в страната с дял около 6-8 % през последните години. Емисиите на парникови газове от депонираните битови отпадъци представляват около 77 % от общото количество емитирани парникови газове от сектор „Отпадъци”, а от третирането на отпадъчни води - около 22 %.

Анализите показват, че добив и оползотворяване на газ от депата не се практикува у нас и целият метан от депата се емитира в атмосферата или (в редки случаи) се изгаря. Също така, Планът констатира, че при третирането на отпадъчните води в големи ПСОВ (обслужващи над 50 000 е.ж.) е технологично възможно и икономически целесъобразно произвеждането на топлинна и електроенергия от отделения при стабилизирането на утайките в метантанкове биогаз за покриване на основната част от енергийните нужди на станциите. До момента, обаче, това се извършва само в 4 станции в страната.

Ето защо основните мерки за сектор „Отпадъци“ в Третия национален план по изменение на климата са насочени към ограничаване на депонирането на битови отпадъци, преустановяване на експлоатацията на депа, неотговарящи на изискванията и закриване на депата с преустановена експлоатация, улавяне и изгаряне на биогаза от утайките от ПСОВ”.

Очевидна е синергията между Регионалната програма за управление на отпадъците и Третия национален план по изменение на климата, тъй като мерките, отнасящи се до биоразградимите отпадъци, допринасят за изпълнение на стратегическите цели на плана и програмата. Ето защо тези мерки имат двоен ефект и трябва да се изпълняват приоритетно.

- ***Актуализиран национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в Република България 2012-2020 г.***

Стратегическата цел на плана е намаляване на риска за човешкото здраве и

околната среда от устойчивите органични замърсители. В плана е осъществена оценка на състоянието, включително наличието, пускането на пазара, производството и вноса, управлението, мониторинга, информационните системи и др. Част от залежалите устойчиви органични замърсители - пестициди, които по същество са опасни отпадъци, са предмет на подробни анализи и мерки в плана. Именно залежалите пестициди са пресечната точка на плана и програмата, които предвиждат идентични мерки за решаване на проблема.

6.2. Програмни документи на регионално и общинско ниво

- **Областна стратегия за регионално развитие на област Благоевград 2014-2020 г.**

Стратегията за развитие на област Благоевград е ключов стратегически документ за развитие на областта, общините и населените места в рамките на целевата територия. Стратегията обхваща плановия период 2014 – 2020 година и представлява проекция на стратегическите Европейски и национални документи за развитие на територията, съобразена е със специфичните характеристики на населените места в областта, техните нужди и потребности.

Стратегическа цел 2 на стратегията е: *Цялостно повишаване качеството на живот на населението в област Благоевград.* **Приоритет 2** е: **Подобряване качеството на живот.** Един от елементите, свързани с този приоритет е: *Опазване и подобряване на околната среда.* Част от предвидените мерки в това направление са свързани с:

29. Въвеждане на разделно събиране и успешно третиране на отпадъците.

32. Изграждане на инсталации за рециклиране, преработване, изгаряне и депониране на битови отпадъци.

33. Управление на твърдите битови отпадъци.

Основен източник за изпълнението на мерките по приоритета и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРР и средства от националния и общинските бюджети.

Регионалната програма за управление на отпадъците и областната стратегия са напълно съотнесими една към друга и допълващи се. Мерките, предложени в

регионалната програма надграждат, подпомагат и продължават изпълнението на областния стратегически документ.

- **План за развитие на община Гоце Делчев 2014-2020 г.**

Общинският план за развитие на община Гоце Делчев за периода 2014 – 2020 г. (ОПР) е водещ средносрочен стратегически и програмен документ, който очертава целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано местно развитие, като отчита специфичните характеристики, възможности, ресурси и потенциал на общината.

Приоритет 3 на ОПР е: *Подобряване качеството на жизнената среда с акцент върху обновяване на социалната инфраструктура, енергийната ефективност, достъпност за всички.* **Цел 2** към Приоритет 3 е: *Запазване на екологичното състояние на общината.* **Мярка 1:** *Въвеждане на програма за разделно събиране на битовите отпадъци* напълно кореспондира с предложените мерки в регионалната програма за управление на отпадъците.

Регионалната програма за управление на отпадъците напълно съответства на общинския план за развитие, допълва го и го надгражда.

- **Общински план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г.**

Общинският план за развитие като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани от стремежа към по-висок жизнен стандарт и устойчиво развитие.

Стратегическа цел 1 на ОПР е: *Опазване на околната среда и подобряване на инфраструктурата и свързаността на териториите.* Една от специфичните цели на ОПР е: *Опазване на околната среда, превенция на природни рискове и климатична сигурност.*

Регионалната програма за управление на отпадъците напълно кореспондира с Общинския план за развитие на община Гърмен 2014-2020 г. и го надгражда.

- **Общински план за развитие на община Хаджидимово 2014-2020 г.**

Планът за развитие на община Хаджидимово обхваща периода 2014 – 2020 г. Той обвързва сравнителните предимства и потенциала за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегическите цели, обединени от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и осигуряване на устойчиво развитие. Общинският план за развитие е разработен в съответствие с изискванията, принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС.

Приоритет 3.2 на ОПР е: *Опазване на околната среда и биоразнообразието.* Част от изпълнението на този приоритет е: *Оптимизиране на събирането на отпадъци и внедряване на технологии за разделно събиране.*

Регионалната програма за управление на отпадъците напълно кореспондира с Общинския план за развитие на община Хаджидимово 2014-2020 г. и го надгражда.

7. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на регионалната програма за управление на отпадъците

7.1. Наблюдение на изпълнението на регионалната програма за управление на отпадъците

За всеки стратегически документ е важно не само да бъде разработен съобразно с методологията на стратегическото планиране, но и да бъде реализиран, съобразно планираното. Поради това наблюдението и оценката на изпълнението на програмни документи са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост – извършване на актуализация.

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Съгласно чл. 49, ал. 4, т. 20 от Закона, НПУО следва да съдържа *система за отчет и контрол на изпълнението*, а съгласно т. 21 – *система за оценка на резултатите и за актуализация на плана*. Тъй като ЗУО изисква регионалните и общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система е разработена и включена и в Регионалната програмата за управление на отпадъците – РСУО-Гоце Делчев.

Системата за отчет и контрол представлява процес на наблюдение (мониторинг) и събиране и анализиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от дадена подпрограма. От съществено значение е да се гарантира, че информацията е събрана по един организиран и планиран начин и през редовни интервали.

При изграждане на система за наблюдение, отчет и контрол е необходимо на първо място да се извърши ясно разпределение на отговорностите. Кметът на водещата община в РСУО организира наблюдението на изпълнението на регионалната програма за управление на отпадъците. Той ще определи административното звено, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Ясно ще бъдат дефинирани и отговорностите на вътрешните звена и на

външните за администрацията структури, които ще предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността, с която това ще се извършва.

Събиране на информация за проследяване на напредъка на изпълнението на програмните цели. Необходимо е да се определят обхватът и информацията, която ще се събира, източниците на данни и графикът за предоставяне на информацията. Обхватът и източниците на информация ще се обуславят от включените в програмата цели и мерки и избраните индикатори за изпълнение на мерките и за постигане на програмните цели.

Осигуряването на достатъчно и надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване напредъка при постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. За целта е подходящо да се изготвят въпросници (формуляри), които ще се попълват от звената, които имат отношение към изпълнение на включените в програмата мерки. В този смисъл ще бъде целесъобразно РСУО-Гоце Делчев да разработи и прилага единна информационна система за отпадъците.

По отношение на график за предоставяне на информацията, свързана с текущото наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците, минималното изискване е тя да се събира, систематизира и обобщава на годишна база. Сроковете за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса. ЗУО изисква кметовете на общините да представят годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за предходната година до 31 март, а регионалните сдружения за управление на отпадъците да представят годишни отчети за изпълнение на целите по чл. 31 от ЗУО до 10 март на следващата година. Поради това събирането и систематизирането на информацията за предходната година ще се извършва до края на месец февруари.

Системата за наблюдение, отчет и контрол на изпълнението на програмата трябва да включва действия, които да осигурят необходимата информация за междинни оценки и окончателна оценка на степента на изпълнение на целите, както и механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и за актуализация при необходимост.

Общото събрание на РСУО следва да утвърди вътрешни правила, които да описват разпределението на отговорностите на общините и координацията във връзка с наблюдение на изпълнението на регионалната програма за управление на отпадъците.

7.2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Контролът върху изпълнението на програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от Общото събрание на РСУО. Председателят следва да организира изготвянето на ежегоден отчет за изпълнение на програмата, чиято цел е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходими промени или адаптиране на програмата за текущата година, в случай на потребност.

Годишният отчет за изпълнение на регионалната програмата за управление на отпадъците ще се изготвя в следния формат:

1. *Въведение.*
2. *Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в РСУО.*
3. *Действия, предприети от общините членки за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението.*
  - *Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни.*
  - *Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година и предприетите мерки за преодоляването им.*
  - *Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на отчетната година.*
4. *Напредък по изпълнение на целите мерките в Програмата.*
5. *Заключение.*

Приложения.

Въведението ще включва уводни бележки, в които ще се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да бъдат включени и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Основната част от документа ще бъде *отчетът за изпълнение* и в него ще се представят промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на

предприетите от общините членки действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките ще се структурира в съответствие с целите, включени в регионалната програма за управление на отпадъците. Всяка подпрограма с мерки се отнася към определена цел в програмата, така че изпълнението на мерките в отделните подпрограми ще се докладва към съответната цел в програмата.

В *заклучителната част* ще се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат ще се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредък по изпълнение на програмата. За целта ще се ползва табличният формат, използван в Плана за действие към всяка подпрограма на приетата програма, или друг подходящ формат.

7.3. Процедура за актуализация на програмата

Целесъобразно е, с оглед значението на изпълнението на целите в регионалната програма за управление на отпадъците за изпълнение на националните цели, които страната докладва пред ЕК, РСУО да предвиди междинна оценка на програмата след тригодишен срок на изпълнение, която ще посочи тенденциите и степента на изпълнение на програмните цели.

В съответствие с изводите от междинната оценка, може да се извърши актуализация на програмата, ако се налага.

Ако обаче в резултат на промени в обстоятелствата се налага да се направи актуализация в друг времеви период, то тя може да се извърши по всяко време от изпълнението на регионалната програма за управление на отпадъците.

Процедурата за актуализация следва процедурата за разработване и одобрение на програмата. Актуализацията на програмата също ще трябва да премине през

*Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините
Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово
за периода 2014-2020 г.*

обществени консултации и да се приложи законодателството за екологична оценка на планове и програми, след което да се одобри от общинския съвет и да се публикува за информация на обществеността.

Програмата е приета с Решение № 367 от Протокол № 29 от 19.10.2017г. на ОБС – Гърмен

Председател

/ Исмет Узунов/

8. Приложения

Приложение № 1: Анализ на състоянието на управлението на отпадъците в РСУО-Гоце Делчев (общини Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово).

Приложение № 2: Справка за проведени консултации и за мотивите за приетите и неприетите бележки и препоръки по Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г.

Приложение № 3: Протокол и присъствен списък от проведеното публично обсъждане на проекта на Регионална програма за управление на отпадъците – РСУО Гоце Делчев за общините Гоце Делчев, Гърмен и Хаджидимово за периода 2014-2020 г.